БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 148 (1152)
27 ИЮЛЬ ЯКШАНБА 1958 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУН — СССР ҲАРБИЙ-ДЕНГИЗ ФЛОТИ КУНИ

Совет денгизчиларига шон-шарафлар бўлсин!

ССР Иттифоқи Мудофаа министрининг
БУЙРУҒИ

1958 йил 27 июль № 142 Москва шаҳри

Матрос ва солдат, старшина ва сержант ўртоқлар!

Офицер, адмирал ва генерал ўртоқлар!

Кемасозлик саноатининг ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари, ўртоқлар!

Бугун совет халқи ва унинг шавкатли Қуролли Кучлари Ҳарбий Денгиз Флоти Кунини нишонламоқдалар.

Совет давлатининг Коммунистик партия раҳбарлиги остида халқимизнинг иродаси билан яратилган қудратли флоти мамлакатимизнинг денгиз чегараларини сергаклик билан қўриқламоқда.

Улуғ Ватанимизнинг меҳнаткашлари бу йил Ҳарбий Денгиз Флоти Кунини социалистик экономика, фан ва маданият янада зўр куч билан юксалиб бораётган вазиятда, тинчликни сақлаш учун, янги уруш хавфини бартараф қилиш учун курашда халқ оммасининг активлиги ўсган шароитда нишонламоқдалар.

Америка ва Англия империалистларининг Ливанга ва Иорданияга қарши агрессияси натижасида халқаро вазиятнинг кескинлашганлиги барча совет жангчиларидан талаб қилганидек, ҳарбий денгизчилардан ҳам кораблар ва қисмларнинг хушёрлигини ва жанговар тайёргарлигини янада оширишни талаб қилади.

Сизларни умумхалқ байрами — Ҳарбий Денгиз Флоти Куни билан табриклайман ва қутлайман.

Ҳарбий Денгиз Флотининг шахсий составига жанговар ва сиёсий тайёргарликда, энг янги ҳарбий денгиз техникасини ва қуролини эгаллашда, ҳарбий интизомни кучайтиришда янада муваффақиятлар тилайман.

Кемасозлик ва мудофаа саноатининг ишчилари, инженерлари, конструкторлари ва барча ходимларига флотимиз учун замонавий кораблар яратишда янги муваффақиятлар тилайман.

Ҳарбий Денгиз Флоти Кунини нишонлаш юзасидан буюраман:

Бугун, 1958 йил 27 июлда Ватанимиз пойтахти—Москвада, иттифоқчи республикаларнинг пойтахтларида, шунингдек флот ва флотилияларда тўплардан бир йўла йигирма марта ўқ узиб салют берилсин.

Яшасин қудратли Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Яшасин улуғ совет халқи!

Яшасин совет Ҳарбий Денгиз Флоти!

Коммунизм қуриш учун курашда совет халқининг илҳомчиси ва раҳбари — Коммунистик партияга шон-шарафлар бўлсин!

СССР Мудофаа Министри,
Совет Иттифоқи Маршали **Р. МАЛИНОВСКИЙ.**

Совет ҳукуматининг Туркия ҳукуматига эсдалик хати

Совет ҳукумати 24 июлда СССРнинг Туркиядаги муваққат ишлар вакили орқали Туркия ҳукуматига эсдалик хати топширди ва бу хатда Яқин ва Ўрта Шарқда бошланган ҳарбий можаро натижасида туғилиши мумкин бўлган оғир масъулият ҳақида Туркия ҳукуматини огоҳлантиради.

Туркия ҳукуматининг 22 июлдаги баёнотида «Туркия Ўрта Шарқдаги вазиятни кескинлаштиришга олиб бориши мумкин бўлган ҳеч қандай қадам қўймайди», дейилган эди. Туркиянинг бу гапи унинг ўтказаётган сиёсатига мос бўлиб тушганда эди, — дейилади эсдалик хатида, — унинг бу гапини фақат табриклаш мумкин бўлур эди.

Бироқ, дейилади эсдалик хатида, Совет ҳукумати шу нарсани қайд қилишга мажбур бўлиб қолдики, Туркия ҳукуматининг бу гапи фактларга тўғри келмаётир. Жумладан, Туркия ташқи ишлар министри Зорлу жанобларининг Англиядаги «Дейли мейл» газетаси мухбири билан суҳбатда айтган ва 22 июлда Туркия газеталарида эълон қилинган гапларида Туркия Англиянинг Иорданиядаги ҳаракатларини тўла равишда қўллаб-қувватлайди, деб айтилганлиги ва инглизларнинг бу ҳаракатлари Ироққа ҳам ёйилади, деб умид билдирилганлиги эътиборни жалб қилмоқда. Шу билан бирга инглизларнинг бу ҳаракатларини Туркия қувватлайди, дейилади. Бу гап, дейилади эсдалик хатида, Туркиянинг тинчликсевар ниятп борлигидан далолат бермайди. Шу билан бирга, Туркия Аданадаги ҳарбий базани Ливанда агрессия қилаётган Америка қўшинларини тўпламоқ учун Америка Қўшма Штатларига бериб қўйганлиги ҳам Туркия ҳукуматининг 22 июлдаги баёнотига зид бўлиб тушаётган фактдир.

Эсдалик хатида айтилишича, ҳамма ёқдан келаётган маълумотлар бир неча кундан бери Туркия ҳукумати Ироққа қарши уруш ҳаракатлари бошлашга ҳозирланаётганлигини ва Туркия қўшинларининг Ироққа бостириб кириши учун расмий важ тариқасида король Хусайннинг тегишли мурожаатидан фойдаланиш эҳтимоли борлигини кўрсатади.

Афтидан, дейилади эсдалик хатида, бу авантюра хусусида АҚШ билан тўла равишда келишиб олинмаганлиги ҳамда Совет Иттифоқи ва бошқа тинчликсевар давлатлар Ливан, Иорданияга қарши бошланган интервенция муносабати билан ҳамда Ироққа ва бошқа араб давлатларига қарши тайёрланаётган интервенция муносабати билан агрессорларни қатъий равишда жиддий огоҳлантирганликлари натижасидагина турк қўшинларининг Ироққа бостириб кириши учун мўлжаллланган планлар ҳозирча амалга оширилмай турган бўлса керак.

Бу районадаги аҳвол, дейилади Совет ҳукуматининг эсдалик хатида, хавфли бўлиб қолмоқда. Ироққа қарши агрессия хавфи йўқолгани йўқ. Олинган маълумотларга қараганда, Туркияда резервлар армияга чақирилмоқда, гарчи на Сурия, на Ироқ Туркияга таҳдид солмаётганлиги маълум бўлсада. Сурия ва Ироқ чегараларига юборилаётган турк аскарий қисмлари Диёрбакирда тўпланмоқда.

Совет ҳукумати, дейилади эсдалик хатида, Туркия агрессорлар қаторига ўтиб қолмас, Яқин ва Ўрта Шарқдаги вазиятни кескинлаштиришга олиб борадиган бирор қадам қўйилишига сўзда эмас, балки амалда йўл қўймас, деб умид қилади.

Спорт саройида Москва меҳнаткашларининг митинги

25 июлда В. И. Ленин номидаги Марказий стадионнинг Спорт саройида Москва меҳнаткашларининг қуролсизланиш ва халқаро ҳамкорлик масалалари юзасидан Стокгольмда ўтказилган Жаҳон конгресси делегатлари билан учрашувига бағишланган митинг бўлди. Каттакон залда минглаб москваликлар тўпланди.

Касаба союзлари Москва шаҳар советининг раиси В. И. Крестьянинов митингни очиб, залда ҳозир бўлган Стокгольм конгресси делегатларини—Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси, Бирлашган Араб Республикаси, Ҳиндистон, Ироқ Республикаси, Ливан, Англия, Америка Қўшма Штатлари, Цейлон, Австралия, Иордания, Қора Африка, Вьетнам, Канада, Латин Америкаси мамлакатлари вакилларини шунингдек бошқа кўпгина мамлакатлардан келган чет эл меҳмонларини Москва меҳнаткашлари номидан табриклади.

Стокгольм конгрессида қатнашган совет делегациясининг бошлиғи, Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг раиси ёзувчи Н. С. Тихонов биринчи бўлиб сўз олди. Нотиқ конгресснинг иши тўғрисида сўзлаб бериб, конгресс қатнашчилари Совет ҳукуматининг баёнотларида тинчликка қилинган даъватни, Яқин Шарқдаги уруш ҳаракатларини дарҳол тўхтатишга даъват қилинганлигини маъқулладилар ҳамда АҚШ ва Англиянинг араб халқлари ички ишларига қурол кучи билан аралашганликларини қоралалдилар, деб таъкидлади. Халқаро аҳвол кескинлашган кунларда тўпланган бу конгресс, деди ўртоқ Тихонов, тарихий конгресс бўлди. Конгрессда қабул қилинган мурожаат ва мажбуриятлар халқларнинг хоҳиш-иродасини, тинчлик ва тинч ҳамкорлик истакларини чинакам ифода этувчи ҳужжатлардир.

Митингда Тинчликни ҳимоя қилиш Умум Хитой комитетининг раиси, Хитой Фанлар академиясининг президенти Го Мо-жо, конгрессда қатнашган Ироқ делегациясининг аъзоси Абдул Жаббор Абдул Карим Вахбий, Бирлашган Араб Республикасининг вакили Холид Мухитдин, Америка ёзувчиси Анна Луиза Стронг, Ҳиндистоннинг атоқли жамоат арбоби Сайфуддин Китчлу, Венесуэла тинчлик кенгашининг президенти генерал Хосе Рафаэль Габальдон, Қора Африка вакили Доссу Иово Кристоф, Ливан вакили, шунингдек Орджоникидзе номидаги станок заводининг слесари М. Б. Антонов, академик И. В. Тананаев сўзладилар.

Митинг қатнашчилари қабул қилинган резолюцияда конгресс томонидан қабул қилинган қарорларни қизғин маъқуллайдилар ва яқдиллик билан қўллаб-қувватлайдилар.

Биз, дейилади резолюцияда, Жаҳон конгрессининг АҚШ ва Англия қуролли кучлари томонидан Ливанга ва Иорданияга қарши қилинган агрессияни қоралайдиган қарорларини астойдил қўллаб-қувватлаймиз. Америка ва Англия қўшинлари Ливандан ва Иорданиядан чиқиб кетишлари лозим! Ўз мустақиллиги ва ўз суверенитетини ҳимоя қилаётган Араб Шарқи халқлари ўз тақдирларини ўзлари ҳал қиладиган бўлсин.

Биз тинчликни сақлаб қолиш йўлидаги курашимизни ҳормай-толмай давом эттирамиз ва ҳаддидан ошган агрессорларга қатъий зарба берилиши учун ҳамма чорани кўрамиз. (ТАСС).

Ҳарбий-Денгиз Флоти куни

Бугун совет кишилари Қуролли Кучларимиз билан биргаликда шонли денгизчиларимизнинг традицион байрами — СССР Ҳарбий-денгиз Флоти кунини зўр хурсандчилик билан нишонлайдилар ва Ватанимиз денгиз чегараларининг шавкатли посбонларини улуғ айём билан табриклаб, уларга янги муваффақиятлар тилайдилар.

Мамлакатимиз хавфсизлиги ва мустақиллигини сезгирлик билан қўриқлаб келаётган Қуролли Кучларимиз ва унинг ажралмас, жанговар қисми бўлган Ҳарбий-Денгиз Флотимиз халқимизнинг буюк муҳаббатини қозонган, жангларда чиниққан қудратли посбонидир. Улар жуда кенг масофаларга чўзилиб кетган денгиз чегараларимизнинг метинмустаҳкамлигини қўриқлаб келмоқдалар.

Ватанимиз — буюк денгиз мамлакатидир. Унинг қирғоқлари ўн тўрт денгиз билан туташган, денгиз чегаралари қитъалардан қитъаларга ўтиб, неча ўн минг километрларга чўзилган. Бу денгиз чегараларининг дарвозабонлари Ҳарбий-Денгиз Флотимизнинг азамат паҳлавонларидир.

Мамлакатимиз Флотининг шонли тарихи, унутилмас традициялари бор. 1917 йил кузида халқимизни эксплуататорлар ҳокимиятини ағдариб ташлашга чорлаган ва жаҳонга Улуғ Октябрь социалистик революциясининг оламшумул-тарихий ғалабасидан бонг урган биринчи артиллерия садоси Ҳарбий-Денгиз кемаларининг бортидан — «Аврора»дан гумбирлаб эшиттирилган эди. Янги, социалистик тузум учун олиб борилган Октябрь жангларида денгизчиларимизнинг кўрсаттан қаҳрамонликлари тарих саҳифасига олтин ҳарфлар билан ёзилган.

Коммунистик партия, улуғ доҳиймиз В. И. Ленин мамлакатимизда Совет ҳокимияти ўрнатилган дастлабки йилларданоқ Ватан мудофаасини мустаҳкамлаш ҳақида ғамхўрлик қилдилар. Ишчи-Деҳқон Қизил Флотини тузиш ҳақида декрет чиқди. Гражданлар уруши йилларида ички ва ташқи душманларни тормор келтириб, ёш совет республикасининг хавфсизлиги ва мустақиллигини сақлаб қолишда жанговар денгизчиларимизнинг хизматлари каттадир. Тинч қурилиш йилларида Қуролли Кучларимиз билан бирга Ҳарбий-Денгиз Флотимиз ҳам мустаҳкамланиб борди, ҳарбий санъатни пухта эгаллаган ажойиб командир кадрлари етишиб чиқди, флотимиз биринчи даражали, янги типдаги жанговар кораблар билан таъминланди.

Улуғ Ватан уруши йилларида Ҳарбий-Денгиз Флотимиз мислсиз қаҳрамонликлар кўрсатди. Тиш-тирноғигача қуролланган, кўп сонли ҳарбий кемаларга эга бўлган фашистлар Германиясига қарши олиб борилган денгиз жангларида совет денгизчиларининг мардлиги, шоншуҳрати бутун дунёга тарқалди. Денгизчиларимиз қуруқликдаги қўшинларимиз билан бирга ҳаракат қилиб, ҳарбий-денгиз базаларимизни ва денгиз соҳилидаги шаҳарларимиз — Ленинград, Таллин, Ханко, Одесса, Севастополь, Новороссийск шаҳарларини ҳимоя қилишда мислсиз қаҳрамонликлар кўрсатдилар ва душман кучларига катта талофатлар етказдилар. Шонли денгизчиларимиз Ватанимиз денгиз ва дарё чегараларида ва ундан ташқарида олиб борилган жангларда ғалаба байроғини баланд кўтардилар. Фашистлар Германияси ва япон милитаристлари устидан узил-кесил ғалабамизни таъминлашда Ҳарбий-Денгиз Флотимиз ўз бурчини шараф билан оқлади.

Партия, ҳукуматимиз, халқимиз Улуғ Ватан уруши йилларида душманга қарши олиб борилган жангларда жасорат ва қаҳрамонлик кўрсатган денгизчиларимизнинг жанговар хизматларини юксак баҳолади. Неча мингларча денгизчилар СССР орденлари ва медаллари билан мукофотландилар, улардан 515 кишига Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди. 7 киши бу юксак унвонни иккинчи марта олишга муваффақ бўлди.

Урушдан кейинги йилларда Ҳарбий-Денгиз Флотимиз Қуролли Кучларимиз билан бирга Ватан чегараларида сергак туриб, халқимизнинг тинч ижодий меҳнатини қўриқлаб келмоқдалар, командирлар ва денгизчиларимиз ўзларининг ҳарбий-сиёсий тайёргарликларини тўхтовсиз ошириб, янги муваффақияларга эришмоқдалар.

Қуролли Кучларимиз тинчлик ишининг қудратли посбонларидир. Ҳукуматимизнинг сиёсати ҳам жаҳонда барқарор тинчлик ўрнатишга қаратилган. Совет Иттифоқи халқлар ўртасида тинчлик ва дўстликни мустаҳкамлаш, халқаро кескинликни юмшатиш учун актив ва изчил кураш олиб бораётган бир пайтда, Америка ва Англия империалистлари янги уруш чиқариш сиёсатини давом эттирмоқдалар, атом қуролларини синаб кўрмоқдалар, тинчликка қарши фитналар ва иғволар ташкил этмоқдалар. Америка Қўшма Штатлари Ливанда ва Англия Иорданияда қуролли интервенция бошлаб, бу билан умумий тинчлик иши учун жуда хатарли ва хавфли вазиятни вужудга келтирмоқдалар. Совет халқи жаҳон халқлари билан биргаликда америкали-англияли интервенциячиларнинг ҳарбий авантюрасини қатъий қораламоқда ва уларга лаънатлар ўқиб, Араб Шарқида тинчлик ўрнатилишини талаб этмоқда.

Совет халқи ва унинг шавкатли Армияси ҳамда Ҳарбий-Денгиз Флоти империалистларнинг янги уруш хавфини келтириб чиқаришга уринишларига бефарқ қараб туролмайди. Армия ва Флотимиз агар душман Ватанимизга кўз олайтирадиган бўлса, унга ўнголмас, қақшатғич зарбалар бериш учун ўзларининг ҳарбий маҳоратларини янада тинмай ошира беради.

Коммунистик партия доимо ғамхўрлик қилаётган, халқимиз билан мустаҳкам алоқада бўлган денгиз чегараларимизнинг жанговар баҳодирлари Ватан олдидаги ўз бурчларини шараф билан бажаришга ҳамма вақт тайёрдирлар.

Ленинградликлар „Аврора“ни кутиб олмоқдалар

ЛЕНИНГРАД, 25 июль. (ТАСС). Нева дарёсидаги бугунги тун ҳар сафаргидан бошқачароқ бўлди. Минг-минглаб ёш ленинградликлар қўлларига машъаллар кўтариб дарё бўйига келдилар. Кечаси соат иккида, кўкимтир қоронғиликда дарёнинг бурилиш жойида революциянинг афсонавий кемаси «Аврора» кўринди. Бу шонли крейсер капитал ремонтдан чиқиб ўзининг доимий турадиган жойига қайтиб келмоқда эди. Кема корпусларини ремонт қилмоқ учун кўп иш қилинди. Кеманинг штурман ва юриш рубкалари асли ҳолига келтирилди, унинг черков палубаси деб аталган ва чор ҳукумати вақтида ибодатхона вазифасини бажарган ва офицерлардан яширин ҳолда революцион иш олиб борилган жойи ҳам тикланди. Кема революцион комитети бир вақтлар ўз мажлисларини ўтказиб турган старшиналар каютаси ҳам асли ҳолига келтирилди. Кема Ленинграддан жўнаб кетмасдан олдиноқ радиорубка ўзининг тарихий шаклига келтирилган эди. Бу рубкага кира беришда «Аврора» крейсерининг радиостанцияси пролетар революциясига хизмат қилган биринчи радиостанция бўлган эди. Ҳарбий революцион комитет ўзининг жанговар топшириқларини шу радиостанция орқали бериб турди, Ленин томонидан ёзилган ва пролетар революциясининг ғалаба қилганлигини бутун дунёга маълум қилган «Россия гражданларига!» деган хитобнома 7 ноябрь эрталаб шу радиостанция орқали эшиттирилган эди» деган сўзлар ёзилган эсдалик тахтаси осиб қўйилган.

Афсонавий кема лимиллаб турган тунги Нева бўйлаб аста-секин сузиб ўтди. У ўтиш олдидан дарё кўприкларининг очиладиган қанотлари бирин-кетин кўтарила берди. Ленинградда тонг отган пайтда эса крейсер Петроградская сторона соҳили ёнида — Нахимов билим юрти биноси рўпарасида ўзининг доимий турадиган жойига етиб келди. Ҳарбий-Денгиз Флоти кунида бўладиган байрам парадида «Аврора» Болтиқдаги жанговар кемалар колоннасига бошчилик қилади.

Совет Иттифоқида

МОСКВА. Суратда: Чкалов кўчасида.

Б. Трепетов фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

ХАЛҚАРО АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИНИНГ V КОНГРЕССИ

25 июлда Халқаро архитекторлар союзининг V конгрессида «Техника проблемалари ва қурилишни индустрлаштириш» деган тема муҳокама қилина бошлади. Бу ҳақда СССР Қурилиш ва архитектура академиясининг ҳақиқий аъзоси К. С. Алабян доклад қилди. Шундан кейин Франция граждан қурилиши ва миллий саройлар бошқармасининг бош архитектори Фан Файетон ҳам шу темада доклад қилди.

Конгрессда Болгария, Германия Демократик Республикаси, Марокаш, Мексика, Польша, АҚШ ва Чили архитекторлари докладларда илгари сурилган тема юзасидан ахборотлар бердилар. (ТАСС).

Аҳолига савдо хизмати яхшилансин

24-25 июлда Москвада иттифоқчи республикалар Савдо министрларининг кенгаши бўлиб ўтди. Улар аҳолига савдо хизмати кўрсатишни янада яхшилашга доир бир қанча масалаларни муҳокама қилдилар.

Кенгаш қатнашчилари савдонинг янги формаларини жорий қилишга ҳамда харидорларга хизмат кўрсатиш маданиятини оширишга катта эътибор бердилар.

Саноат шаҳарларидаги аҳолини шаҳар атрофи зоналаридан келтириладиган сабзавот, мева, сут, гўшт ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминлаш тўғрисидаги масала ҳам муҳокама қилинди. (ТАСС).

Украина қишлоқлари обод бўлмоқда

КИЕВ, 25 июль. (ТАСС). Украина ғаллакорлари йилнинг биринчи ярмида 38 мингдан ортиқ янги турар уй, кўп клублар, маданият уйлари ва бошқа бинолар қурдилар.

Кўпгина колхозлар ўз посёлкаларида қурилиш ишларини ягона бош планга мувофиқ олиб бормоқдалар.

Хмельницкий области, Городок районидаги Лесоводи қишлоғининг марказида ғиштдан қурилган чиройлик бинолар қад кўтариб турибди. Булар клуб, қишлоқ Совети, болалар яслиси, ўрта мактаб биноларидир. Чиройлик манзарали жойда кекса колхозчилар учун уй, касалхона қурилган. Ўрим - йиғимнинг қизғин кунларида ҳам қурилиш ишлари тўхтатилмайди. Колхоз дам олиш уйи қурилмоқда, қишлоқнинг турли жойида ғиштдан 40 турар уй қурилаётир.

Колхоз ғаллакорлари ўзларининг жонажон қишлоғини 4-5 йил ичида реконструкция қилмоқчилар. Шу вақт ичида Маданият саройи, унинг ёнида катта ҳовуз қурилади, маданият ва истироҳат парки барпо қилинади. Қишлоқда 200 турар уй қуриш ва уларга водопровод ўтказиш мўлжалланади. Ҳамма кўчаларда тротуарлар қилиниб, мевали ва манзарали дарахтлар ўтқазилади.

Лесоводи қишлоғининг колхозчилари Украинанинг барча ғаллакорларига мурожаат қилиб, уларни ўзларидан намуна олишга чақирдилар. Бу даъват кенг суратда маъқулланди. Бу йил Украина колхозчилари 174 минг турар уй қуришни, кўчаларни обод қилиш ва кўкаламзорлаштириш юзасидан катта ишлар қилишни мўлжалламоқдалар.

Москва области. Сунъий толалар ишлаб чиқарувчи Клинск комбинатида пластика номли капрон толаларининг янги турини тайёрлаш кенгайтирилаётир. Бу тола ўзининг юмшоқлиги ҳамда иссиқни яхши сақлаши билан ажралиб туради. Капрон толасининг бу янги тури трикотаж ва тўқимачилик саноатларида юқори сифатли истеъмол молларн ишлаб чиқаришда кенг қўлланилади. Суратда: эластик толалар ишлаб чиқарадиган икки томонлама йигирувчи машиналар участкаси.

Э. Евзерехин фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

Химия халқ хизматида

Ленинград Совнархози химия саноати бошқармасига қарашли қатламли пластиклар заводининг маҳсулотлари саноатнинг турли тармоқларида ва истеъмол моллари ишлаб чиқаришда кенг қўлланилмоқда. Айниқса заводнинг декоратив пластиклари кенг тарқалиб бормоқда. Мармар, яшил тош ва қимматли ёғоч турларига ўхшатиб ясалган бу материал турли бинолар, кема каюталари, пассажир самолётларини безашда ишлатилади. Завод йил бошидан бери планга қўшимча равишда 60 тоннага яқин декоратив пластик ишлаб чиқарди.

Суратда: Декоратив сирлаш пластик цехининг кундалик нормани 150 процентдан адо этаётган ишчилари Л. Боголомова ва Н. Батенко (ўнгдан) прессланган сўнг тайёр бўлган пластикларни чиқариб олмоқдалар.

П. Федотов фотоси (ТАСС фотохроникаси).

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

Икки хил иш — икки хил якун

Агар депутатларнинг ижодий ташаббускорлиги оширилмаса, активлиги кучайтирилмаса, ҳар қандай муҳим масала ҳам юзаки ва палапартиш муҳокама қилиниши турган гап. Ўртасарой районидаги Ленин қишлоқ советида ана шундай аҳволга тушиб қолмаслик учун сессия ва йиғилишларга пухта тайёргарлик кўрилади ва уларнинг юқори савияда ўтишига эришилади.

Авваллари қишлоқ Советининг сессияси кўп вақт шошмашошарлик билан ўтказиларди. Депутатлар кун тартибидаги масалаларни сессия кунигина билиб қолардилар. Докладчилар эришилган ютуқлар ҳақида кўплаб рақамлар келтириб, камчиликларни санаб ўтар ва депутатлар муҳокамасига қўйилган масаланинг муҳимлигини таъкидлашдан нарига ўтишмасди. Бир қолипда гапиришга одатланиб қолган нотиқлар ҳам бирин-кетин сўзга чиқишар, кейин эса бир-бирига ўхшаб кетадиган қарорлар қабул қилинар эди.

Қишлоқ советларининг иши ҳақидаги Низом чиққандан кейин ижроия комитетининг иш услуби тубдан ўзгариб кетди. Депутатлар колхозларнинг хўжалик ишлари билан чуқурроқ қизиқабошладилар. Улар ижроия комитетнинг сессия ва йиғилишларини ўтказишда ҳукм суриб келган камчиликлардан қутилиш чораларини кўрдилар.

Мисол учун қишлоқ Советининг охирги сессиясини олиб кўрайлик. Бунда сессиянинг чақирилиш куни ва депутатларнинг муҳокамасига қўйиладиган масала олдиндан уларга хабар қилинди ва кўринарли ерга ёзиб қўйилди. Бу эса депутатларнинг ўз сайловчилари билан учрашувига, уларнинг танқидий фикрларини ва таклифларини билишга катта имконият берди. Сессия муҳокамасига қўйилган масалани тайёрлаш қишлоқ хўжалик доимий комиссиясининг раиси Ким Чан Сега топширилган эди. У депутатлар билан биргаликда колхозларда бўлиб, ғўза парваришида йўл қўйилаётган жиддий камчиликларни аниқлади. Айниқса Ленин номли колхознинг 3- ва бошқа бригадаларида ғўзаларни ўт босиб, ўсишдан орқада қолиб кетган. Правлениенинг айби билан айрим карталарнинг ғўзаси ўз вақтида суғорилмаган.

Бундай аҳвол «Гулистон» колхозининг бир қатор бригадаларида ҳам рўй берган. 25 процентга яқин колхозчи дала ишларида қатнашмай, ўз томорқасида ишлаб юрган. Жуда катта майдонлардаги ғўзалар ҳашаротлар билан зарарланган. Колхоз правлениеси далада ишловчилар учун зарур бўлган шароитларни яратиб бермаган. Кўпчилик бригадаларда иссиқ овқат ташкил қилинмаган. Болалар боғчаси ва яслиси йўқ. Дала шийпонлари безатилмаган.

Сессияда ўртоқ Ким Чан Се текширишда аниқланган ҳамма камчиликлар ҳақида батафсил гапирди. Доклад юзасидан қизғин музокаралар бошланди. Ҳамма сўзга чиқиб ўз фикрини айтди. Депутатлар механизаторларнинг ишидаги камчиликларни ҳам гапириб ўтишди. Айрим сувчилар танқид қилинди. Депутатлар ғўза қатор ораларига ишлов беришни тўхтовсиз давом эттириш ва йўл қўйилган хатоларни тузатиш юзасидан конкрет таклифлар киритишди.

Сессия агроном Ким Чен Сени, бригадир Николай Пак ва бошқа депутатларни қолоқ участкаларнинг ғўзасини яхшилашда яқиндан ёрдам бериш учун Ленин номли колхозга юбориш ҳақида қарор қабул қилди. Бу депутатлар колхозчиларни сессия қарори билан таништирдилар ва уларнинг пахтадан мўл ҳосил етиштиришдаги вазифаларини яна бир бор тушунтирдилар.

Бунинг натижаси ёмон бўлмади. Ишга яроқли колхозчининг ҳаммаси дала ишларига жалб қилинди.

Қишлоқ советининг депутатлари бу билан кифояланиб қолишмади. Орадан бир неча кун ўтгач, сессия қарорининг жойларда қандай бажарилаётгани яна текширилди. Бунда Ленин номли колхознинг депутат Холматов бошлиқ бригадаси ғўза парваришини яхши ўтказаётганлиги қайд қилинди. Шу билан бирга «Гулистон» колхозининг 4 ва 5-бригадаларидаги камчиликлар очиб ташланди. Павел Ким ва бошқа депутатлар бригада бошлиқларига яқиндан ёрдам бериб, ғўзани суғориш, культивация қилишдаги камчиликларни қисқа вақтда тугатишга муваффақ бўлдилар.

Ижроия комитетнинг йиғилишлари тез-тез ўтиб турибди. Унда дала ишларига тааллуқли бўлган масалалар кўпроқ муҳокама қилиниб, депутатларнинг бутун эътибори, ғўза парваришини сифатли ўтказишга қаратиляпти. Ижроия комитет меҳнат интизомини мустаҳкамлашга доир бир қатор тадбирларни кўрди. Айниқса бу соҳада «Северний маяк» колхозининг айрим бригадаларида аҳвол ёмон эди. Ишга кеч чиқиш, эрта қайтиш кўпайиб кетган эди. Чопиқнинг сифатига кам аҳамият бериларди.

Колхозда ўтказилган текшириш ижроия комитетда муҳокама қилинди. Ишчи кучидан фойдаланиш тўғри йўлга қўйилмагани учун колхоз правлениеси огоҳлантирилди. Ҳозир бу ерда иш анча юришиб кетди.

Колхоз правлениеларида, бригадаларда меҳнат интизомини мустаҳкамлашга доир масала муҳокама қилиниб, дала ишларига қатнашмай юрган 300 га яқин киши ғўза парваришига сафарбар этилди.

Қишлоқ совети пахтадан мўл ҳосил етиштириш ишига доимий комиссияларнинг эътиборини жалб қилди. Ўртоқ Ким раислигидаги халқ маорифи комиссияси қишлоқ хўжалик ҳашаротларига қарши кураш ишига муносиб ҳисса қўшди. Ўртоқ Тўлаганов раислигидаги соғлиқни сақлаш комиссияси дала шийпонларининг санитарий аҳволини, болалар боғчаси ва яслисининг ишини текширди. Ўртоқ Цой раислигидаги ободончилик комиссияси эса йўл ва кўприкларни ремонт қилиш масаласи билан шуғулланмоқда.

Бу ерда сайловчиларнинг наказини бажаришга ҳам катта эътибор берилмоқда. Айниқса сайловчиларнинг маиший ва хўжалик бинолари қуриш юзасидан берган наказлари муваффақиятли бажарилмоқда. Масалан, Ленин номли қишлоқ хўжалик артелида ҳаммом, кўпгина уй-жой бинолари қурилди. Қизил чойхона ишга туширилди. Колхозларда 8 та медицина пункти ва бир туғруқхона бор. 40 га яқин врач ва ўрта маълумотга эга бўлган медицина ходими пахтакорларнинг соғлиги устидан назорат қилиб турибди.

Маданий-оқартув ишлари сезиларли даражада ўзгарди. Телевизорлар кўпайди. Дала шийпонларида тез-тез кинофильмлар кўрсатилмоқда. Колхозларда клуб, кутубхоналар ишлаб турипти. Қишлоқ Советининг депутатлари ўз сайловчилари билан тез-тез учрашиб, қилган ишлари юзасидан ҳисоб берадилар.

Афсуски, шу райондаги ўртоқ Саитов раислик қилаётган Оржоникидзе қишлоқ советида аҳвол бутунлай бошқача. Бу ерда ижроия комитет коллегиал орган сифатида иш қилмаяпти. Унинг йиғилишларида қишлоқ хўжалигига доир масалалар аҳён-аҳёнда муҳокама қилинади. Доимий комиссиялар ишламайди. Масалан, депутат Нишонов раис бўлган қишлоқ хўжалик комиссиясининг ҳалигача иш плани йўқ. Сайловдан бери бу комиссиянинг бир марта ҳам йиғилиши ўтказилмаган. Соғлиқни сақлаш, халқ маорифи комиссияларида ҳам аҳвол ана шундай.

Яқинда ижроия комитет ғўза қатор ораларини ишлашнинг аҳволи ҳақидаги масалани сессияда муҳокама қилмоқчи бўлди. Лекин бунга етарли тайёргарлик кўрилмади. Анчагина депутатлар келмади. Шу сабабли сессия қолдирилди. Унинг ўрнига ижроия комитетнинг йиғилиши ўтказилди.

Оржоникидзе қишлоқ Советининг кўпгина депутатлари вақт-вақти билан ўз сайловчиларига ҳисоб бериб турмайдилар. Улар билан кам-дан-кам учрашадилар.

Буларнинг ҳаммаси ўртоқ Саитовнинг активлик билан ишламаётганини кўрсатади. Шу сабабли қишлоқ совети галдаги хўжалик масалаларини бажаришда орқада қолмоқда. Колхозларда ғўзани культивация қилиш, чопиш, суғориш ишлари кўнгилдагидек ташкил этилмаяпти. Ғўзалар ўсишдан 7-10 кун орқада қолган.

КПСС Марказий Комитетининг февраль Пленуми қарорида ва СССР Олий Советининг бешинчи чақириқ биринчи сессияси томонидан қабул қилинган Қонунда қишлоқ Советларининг колхозларга раҳбарлигини янада кучайтиришдек муҳим вазифа қўйилди. Оржоникидзе қишлоқ совети депутатларнинг активлигини янада ошириш учун курашиши, қишлоқ хўжалигига тўғри ва амалий раҳбарлик қилиб, пахтакорларнинг бутун эътиборини мўл ҳосил етиштириш ишига жалб қилиши керак.

В. ЯКОВЛЕВ,
М. ҒОЗИЕВ.

Колхозчиларнинг ҳақли талаблари

Калинин номли колхоз Бўстонлиқ районидаги энг йирик коллектив хўжаликлардан. Лекин бу колхозда маданий-оқартув муассасалари жуда кам. Кўпгина бригадаларда дала шийпонлари йўқ. Колхоз марказида на чойхона, на клуб, на кутубхона бор. Колхозчилар бўш вақтларида қаерда дам олишни билмайдилар. Бу аҳволдан колхоз раиси Муслимов, бошланғич партия ташкилотининг секретари Гадоев ўртоқлар хабардор бўлсалар ҳам ҳеч қандай ўзгариш бўлмаётир. Фидокорона меҳнат қилаётган колхозчилар маданий-маиший хизматнинг яхши йўлга қўйилишини талаб қиладилар. Бу ҳақли талабга район партия комитети ва ижроия комитети жиддий эътибор бериши, тезда амалий чоралар кўриши зарур.

У. ТУРДИБОЕВ,
А. АЪЛОЕВ,

Шарафли касб эгаси

Станокларнинг тўхтовсиз ишлаши ва уларнинг меҳнат унумдорлигини ошириш кўпинча мойловчига ҳам боғлиқдир. Агар станокнинг айрим қисмлари ёмон мойланса, у тўхтаб қолиши ва муддатидан олдин ишдан чиқиши мумкин. Ана шунинг учун ҳам мойловчи М. Нагайцева ўзини жуда масъулиятли ҳис қилади.

У Тошкент тўқимачилик комбинати биринчи тўқув фабрикаси 2-цехининг энг яхши мойловчиларидан биридир. Ўз касбини севган бу аёл станокларнинг тўхтовсиз, бир текисда ишлашини таъминлайди, станок қисмларини жуда тоза мойлайди. Шунинг учун ҳам тўқувчилар унинг ишидан беҳад миннатдорлар.

Нагайцева хизмат қилаётган станоклардаги бронзали подшипниклар кўп йилларга чидамоқда. Ҳозир у 120 ўрнига 168 станокни мойлаётир. У хизмат қилаётган станокларда ишлаётган тўқувчилар, мастер ёрдамчилари станокларнинг тўхтовсиз ишлаётгани туфайли олган мажбуриятларини муваффақиятли адо этаётирлар. Бу ишда ўз вазифасини сидқидиллик билан бажараётган шарафли касб эгаси Нагайцеванинг ҳам ҳиссаси катта.

Р. ИБРОҲИМОВ.

Суратда: М. Нагайцева станокни мойламоқда.

С. Абдиев фотоси.

Ашурали АҲМЕДОВ.

Юлдузим

Юлдузим,
Юлдузим,
Юлдузим,
Узоқларга учасиз ёниб.
Ҳусн бериб фазолар аро
Юксаласиз, ажиб товланиб.
Космос узра учганингизда
Ортда юлдуз бўлади ҳайрон.
Гўё сиздан ўзмоқчи бўлиб,
Ожизликда қилар пушаймон.
Севинч билан миллион кўзлар.
Завққа тўлиб ташлайди назар.
Ер куррасин айланиб минг бор
Кўринасиз сочиб олтин зар.
Мафтун этиб қалбимни бутун,
Хаёлларим олиб кетасиз.
Севгилимдай жилмайиб гоҳо,
Қалбга илҳом солиб кетасиз.
Сен юлдузим, ғолиб халқимнинг
Фан кўкида мисли бир томчи.
Чунки доно улуғ партия
Ҳар бир ишда доим илҳомчи.
Ғолиблигин қилиб намойиш
Фан сирларин очар юлдузим.
Ҳа демасдан Марсга йўл олиб,
Ҳатто уни қучар юлдузим.
Юлдузим,
Юлдузим,
Юлдузим,
Узоқларга учасиз ёниб.
Кўкрак кериб фазолар аро
Юксаласиз, ажиб, товланиб.

ТЕМИР ЙЎЛЧИЛАР КУНИ ОЛДИДАН

Тошкент вокзали

1906 йилнинг биринчи январида Россия марказий районларини Жўсали ва Оренбург орқали Тошкент билан боғлайдиган янги темир йўл ишга туширилган эди.

Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистон меҳнаткашлари ўлкамиз экономикасини юксалтириш учун курашга астойдил киришдилар. Саноат, қишлоқ хўжалиги ва маданият билан бирга транспорт ҳам социалистик асосда қайта ташкил этила бошланди.

Тошкент пассажир станциясида ва вокзалида пассажирларга маданий хизмат кўрсатиш мисли кўрилмаган даражада яхшиланди. Ҳозирги ёш авлод эски пассажир вагонларини билмайди. Бу вагонлар йўловчилар учун жуда ноқулай эди. Қоронғи тунда вагонда шамнинг кучсиз нури милтиллаб турарди.

Тошкентдан йўлга чиқадиган ва Тошкентга келадиган пассажирлар ҳам унча кўп бўлмасди. Кунига 2-3 поезд қатнарди.

Темир йўл Тошкент бўлими областимизнинг ва Жанубий Қозоғистон областининг бир қисм территориясига хизмат қилади. Ўтган йилнинг 9 ойи ичида узоққа қатнайдиган, маҳаллий ва шаҳар атроф поездларида 4 миллионга яқин пассажир ташилди. Бошқача қилиб айтганда темир йўл Тошкент бўлими территориясидаги аҳолининг ҳар бири тўрт мартадан сафарга чиққан. 1923-24 йилларда бутун Ўрта Осиё темир йўлида ҳаммаси бўлиб 3 миллион 494 минг киши ташилган эди. Сўнгги беш йилда узоққа қатнайдиган пассажирлар сони икки баравар кўпайди.

Тошкент вокзалининг ўзида ҳам анчагина ишлар қилинди. Билетларни олдиндан сотадиган кассалар ташкил этилди. Улар минглаб гражданларга маданий хизмат кўрсатмоқда. Янги, шаҳаратроф вокзали қурилди. Бу вокзалдан Сирдарё, Чингильди, Оҳангарон ва Барраж томонларга ҳар куни ўрта ҳисобда 1,5 минг пассажир ташилаётир. Шунингдек болалик оналар ва ёш болалар учун алоҳида хоналар бор. Транзит пассажирлар учун дам олиш хоналари ташкил этилди.

Тошкент вокзалида пассажирларга қулайлик туғдириш мақсадида капитал қурилиш ишларига ҳар йили ўрта ҳисобда 1 миллион сўм маблағ сарфланмоқда.

Темир йўл хизматидан фойдаланувчиларнинг талаб ва эҳтиёжларини тўла қондириш юзасидан бир қанча ишлар қилинган бўлса ҳам улар ҳали етарли эмас. Тошкент вокзали ҳозирги пайтда кичкиналик қилиб қолди. Бундан 60 йил олдин ишга туширилган бу иншоотнинг эндиликда талабни қондира олмаслиги табиийдир. Бу ердан эса мамлакатимизнинг турли районларига пахта, ҳўл мева, сабзавот, газлама, қишлоқ хўжалик машиналари, химия ва энергетика саноати ускуналари ортилган поездлар тинмай йўлга чиқиб туради. Бунинг устига пассажир поездларининг сони ҳам кескин даражада кўпайган ва кўпайиб бормоқда. Пассажирлар 1, 2 ва 3- йўлларда тўхтаб турган поездлардан оралаб ўтишда анча қийналаётирлар. Шунинг учун ҳам улар темир йўлчиларга ҳақли равишда эътироз билдирмоқдалар.

Мана шу талаб ва эҳтиёжларни ҳисобга олиб, Тошкент вокзалини ва унинг йўлларини реконструкция қилишга қарор қилинди. Бу масала юзасидан ишланган бир неча лойиҳаларни муҳокама қилиш натижасида улардан энг яхшиси танлаб олинди. Тасдиқланган лойиҳага кўра вокзал олди майдонида янги катта вокзал қурилади. Пассажирларнинг тегишли поезд олдига қийналмасдан чиқишларини таъминлаш мақсадида тоннель қурилмоқда. Ҳар бир пассажир вокзалдан ўзига керакли платформа олдига ҳеч қандай тўсиқсиз чиқиб олади. Станциядаги бир қисм темир йўл излари олиб ташланади, излараро масофа кенгайтирилади. Бу ишларнинг ҳаммаси мавжуд вокзалда поездлар ҳаракатини сира тўхтатмасдан амалга оширилади. Архитекторлардан Л. Травянко ва В. Бирюкова ўртоқлар бошчилигида «Ташгипротранс» ходимлари томонидан ишлаб чиқилган реконструкция лойиҳасига кўра янги вокзалнинг энг катта биноси 40 минг квадрат метр бўлади. Унда пассажирлар учун дам олиш уйи, меҳмонхона, ресторан, болалик оналар ва ёш болалар уйлари бўлади.

Янги вокзал биноси қурилишига Заркент ва Қазғон мармарлари ишлатилади ва миллий архитектура санъатининг энг яхши намуналари қўлланилади.

Ҳозирги пайтда йўлларни кенгайтириш ва тоннель ўтказиш ишлари бошлаб юборилди. Булар битгач, вокзал биноси қурилиши бошланади. Тез вақт ичида Тошкент вокзали мамлакатимиздаги энг катта ва энг гўзал вокзаллардан бирига айланади.

В. АЛЕКСЕЕВ.

Оталикдаги колхозларга тўқимачиларнинг ёрдами

Гулистон район колхозларини оталикка олган Тошкент тўқимачилик комбинати ғўза парвариши ойини қизиган ҳозирги вақтда колхозларга яқиндан ёрдам бермоқда.

Ип фабрикаси оталикка олган Карл Маркс номли колхозга болалар боғчаси учун стол ва стулчалар, иккинчи фабрика оталикка олган «Красний Восток» колхозига 5 та узун стол ва 10 та скамейка тайёрлаб юборилди. «Красний Восток» ва Фрунзе номли колхозларда токарлик станокларини ўрнатиб бериш ҳамда кўчма автоустановкаларни жиҳозлаш мақсадида яқинда мутахассислар жўнаб кетди.

Шунингдек комбинат соғлиқни сақлаш бўлимидан икки медицина ҳамшираси Гулистон район соғлиқни сақлаш бўлимига ёрдам беришга юборилди.

3- йигирув фабрикасининг мастер ёрдамчиси С. Йўлдошев, газламага гул босиш фабрикасининг рассоми М. Арслонов, механика заводи электр бўлимининг бригада бошлиғи В. Ҳамидов, илмий ва сиёсий билимлар тарқатувчи жамият лектори Кўқонбоев ўртоқлар колхозчи дўстларига самимий ёрдам кўрсатмоқдалар.

Ленин номли, Карл Маркс номли колхозларда халқаро аҳвол ҳақида лекция ўқилди. Тўқимачилар маданият саройининг бадиий ҳаваскорлари ижросида қатор концертлар берилди.

Тошкентдаги консерва заводининг ёш ишчиси Шамшинур Муҳаммаджонова кўп вақтлардан буён социалистик мусобақада ғолиб чиқиб келаётир. У, консерваларни упаковка қилишда смена нормасини муттасил 170-200 процент адо этаётир. Суратда: комсомол аъзоси Ш. Муҳаммаджонова консерваларни упаковка қилаётир.

Б. Артёмов фотоси.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

Лаборантлик вазифасида 36 йил

Тошкент қишлоқ хўжалик институтида Евдокия Ильичевна Миронованн танимаган ва унинг номини ҳурмат билан тилга олмаган киши йўқ. Уни «Институт лаборантларининг кексаси, катта ҳурмат эгаси» деб таърифлайдилар.

Миронова лаборантлик вазифасини 1922 йили бошлаган эди.

У 1930-1933 йилларда Бутуниттифоқ ўсимликшунослик институтида лаборантлик вазифасида ишлади. Шундан буён Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг ўсимликшунослик кафедрасида лаборант бўлиб ишлаб келмоқда.

Евдокия Миронова назарий билимини бойитишга ҳам алоҳида эътибор бермоқда. У 1955 йилда Тошкент қишлоқ хўжалик техникумининг сиртқи бўлимини имтиёзли диплом билан тамомлади.

Евдокия Ильичевна Миронова институтнинг жамоат ишларида ҳам актив қатнашади. У институт маҳаллий комитетининг ўзаро ёрдам кассасида, институт ДОСААФ комитетида актив ишлаб келмоқда. Ҳукумат Мироновани фидокорона меҳнатини тақдирлаб, уни Меҳнат Қизил Байроқ ордени, «Шавкатли меҳнати учун» медали билан мукофотлади.

Кафедра ўқитувчилари ҳам, студентлар ҳам лаборант Е. И. Миронова хизматидан мамнун.

О. ТИЛОВБЕРДИЕВ.

СССР денгиз чегараларининг посбони

Вице-адмирал И. ЕЛИСЕЕВ

Бу йил Ҳарбий-Денгиз Флоти куни халқимизнинг сиёсий ва меҳнат ғайрати жўш урган вазиятда байрам қилинади. Социалистик саноат, қишлоқ хўжалиги мисли кўрилмаган суръатлар билан ривожланмоқда, совет кишиларининг моддий фаровонлиги ва маданияти муттасил ўсмоқда.

Халқимизнинг тинч ижодий меҳнатини шавкатли совет Қуролли Кучлари қўриқлаб турибди. Ҳарбий-Денгиз Флоти Қуролли Кучларнинг таркибий қисмидир. Совет Иттифоқи — йирик қуруқликдаги йўлларга эга бўлган давлатгина эмас, балки буюк денгиз давлати ҳамдир. Совет Иттифоқида 14 денгиз бўлиб, унинг денгиз чегаралари ўн мингларча километрга етади. Мамлакатимиз хавфсизлигини таъминлашда ва давлат манфаатларини қўриқлашда Ҳарбий-Денгиз Флотининг роли жуда каттадир. Партия ва ҳукумат Совет давлатининг ҳарбий-денгиз қудратини мустаҳкамлашга, Ҳарбий-Денгиз Флотимизни вужудга келтириш ва унинг жанговарлик қобилиятини оширишга доимо катта эътибор бериб келди.

Мамлакатимиз флоти шонли жанговар йўлни босиб ўтди. Революцион флот Октябрь социалистик революцияси учун курашда большевистик партиянинг ишончли таянчи бўлди. В. И. Ленин Петроградда қуролли қўзғолон планини ишлаб чиқаётганида флотни ана шу қўзғолоннинг асосий кучларидан бири деб ҳисоблаган эди. Болтиқ флоти отрядларининг матрослари буржуа Муваққат ҳукуматининг энг муҳим таянч пунктларини, шу жумладан унинг резеденцияси — Қишки саройни олишда иштирок этдилар. «Аврора» крейсери янги давр — социализм даврининг бошланганлигидан хабар бериб, ўқ отишдек тарихий вазифани бажаришга муяссар бўлди.

1918 йил 11 февралда Халқ Комиссарлари Совети В. И. Ленин раислигида Ишчи-Деҳқон Қизил Флотини тузиш тўғрисидаги декретни кўриб чиқди ва қабул қилди.

Чет эл интервенцияси ва гражданлар уруши йилларида Совет республикасининг кўпдан-кўп душманларига қарши курашда флот Қизил Армиянинг содиқ ёрдамчиси бўлди. Ҳарбий денгизчилар денгизлардагина эмас, кўлларда ва дарёларда ҳам ҳаракат қилдилар. 75 минг денгизчи Қизил Армия жангчилари билан ҳамжиҳат бўлиб, қуруқликдаги фронтларда жанг қилдилар. Оқгвардиячилар ва интервентларга қарши курашда совет ҳарбий-денгизчилари оммавий қаҳрамонлик ва фидокорлик намуналарини, сон ва қурол жиҳатидан устун бўлган душманни енгишга қодир эканликларини кўрсатдилар. Совет халқи гражданлар урушининг қаҳрамонлари — денгизчилар Николай Маркин, Владимир Полухин, Павлин Виноградов, Василий Громов, Павел Хохряков, Тимофей Ульянцев, Анатолий Железняков, Павел Дибенко ва бошқаларнинг номини абадий хотирада сақлайди ва ҳурматлайди.

Гражданлар уруши тамом бўлгач, совет халқи вайрон бўлган хўжаликни тиклашга киришди. Коммунистик партия халқ куч-қудратини хўжалик вазифаларини ҳал этишга сафарбар қилиш билан бир вақтда мамлакатимиз мудофаасини мустаҳкамлаш тўғрисида, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти жанговар қувватини ошириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилди. Мамлакатни индустрлаш ва қишлоқ хўжалигини социалистик асосда қайта қуришдан иборат ленинча программанинг муваффақиятли амалга оширилиши армия ва флотни ҳозирги замон қуроллари ва ҳарбий техникасининг ҳамма турлари билан таъминлай оладиган қудратли моддий техника базасини яратиш имконини берди. Урушдан илгариги беш йилликлар мобайнида Ҳарбий-Денгиз Флоти юзларча янги жуда яхши кемалар олди. Иккита янги флот — Тинч океан ва Шимолий флот вужудга келтирилди ва улар Ватанимизнинг Узоқ Шарқдаги ва Шимолдаги денгиз чегараларининг посбони бўлиб қолдилар.

Улуғ Ватан уруши совет халқи, унинг армияси ва флоти учун жиддий синов бўлди. Ҳарбий-Денгиз Флоти душман устидан ғалаба қилишдан иборат умумий ишга катта ҳисса қўшди. Немис-фашист галалари ҳужум қилаётган пайтда ҳарбий денгизчилар Совет Армиясининг жангчилари билан биргаликда ҳарбий денгиз базаларини ва денгиз қирғоғидаги шаҳарлар — Ленинград, Таллин, Ханко, Одесса, Севастополь, Новороссийск шаҳарларини қаҳрамонларча мудофаа қилдилар. Денгиз пиёда аскарлари Смоленск, Москва, Сталинград остоналарида, Қримда, Шимолий Кавказда ва бошқа кўпгина жойларда ҳам жанг қилдилар.

Бутун уруш давомида флот Совет Армиясининг денгиз яқинидаги флангларини ишонч билан ҳимоя қилиб турди, душман кемаларига зарбалар берди, ўз денгиз алоқаларининг хавфсизлигини таъминлади.

Совет Қуролли Кучларининг ҳужум операцияларида флот қуруқликдаги қўшинларга Ленинград остонасида, Карелияда, Болтиқ бўйида, Шарқий Пруссияда немисларни тор-мор келтиришда кўмаклашди, Совет Заполярьеси, Шимолий Кавказ,, Қрим, Румыния, Болгарияни озод қилишда ёрдам берди. Дунай флотилиясининг денгизчилари Дунай қуйиладиган жойдан Венагача жанг қилиб бордилар. Днепр флотилияси Совет Белоруссияси ва Польшани озод қилишда, фашист Германиясига қарши ҳал қилувчи жангда — Берлин учун жангда иштирок этди.

Япония империалистларини тор-мор келтиришда Тинч океан флоти ва Амур флотилияси актив қатнашди.

Коммунистик партия тарбиялаган ва унинг раҳбарлигидаги совет денгизчилари ўз Ватанларининг озодлиги ва мустақиллиги учун курашда мислсиз қаҳрамонлик кўрсатдилар. Улуғ Ватан урушининг қаҳрамонлари бўлган денгизчиларнинг ҳарбий бурчга ниҳоятда садоқатлари, маънавий кучларининг битмас-туганмаслиги, оташин совет ватанпарварлиги флотимиз шахсий составн учун доимо илҳомбахш намуна бўлади.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ҳарбий денгизчиларнинг жасурлиги ва қаҳрамонлигига юксак баҳо бердилар. Ҳарбий-Денгиз Флотининг юзларча кемалари ва қисмлари жангда кўрсатган қаҳрамонликлари учун Совет Иттифоқининг орденлари билан мукофотландилар. Кўпгина кемалар, қисмлар ва қўшилмалар гвардиячи деган номни олдилар ва уларга шарафли унвонлар берилди. 515 ҳарбий денгизчига Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди, 7 денгизчи эса икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган унвонга эга бўлди.

Совет халқи урушни ғалаба билан тугаллаб, тинч хўжалик қурилишига киришди. У, урушнинг оғир оқибатларини тугатибгина қолмасдан, халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида янги улуғвор муваффақиятларга эришди.

Тинч ижодий меҳнат қилаётган совет халқи бошқа мамлакатларнинг халқлари билан тинчликда ва дўстликда яшашни истайди. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ўз халқининг иродасини бажариб, тинчлик сиёсатини қунт билан ва изчиллик билан амалга оширмоқда. Бу сиёсат ҳукуматимизнинг конкрет ишларида акс этмоқда. Совет Иттифоқи зўр бериб қуролланишни тўхтатиш учун курашиб, сўнгги уч йил ичида ўз ҳарбий кучлари сонини 1 миллион 840 минг киши камайтирди. Ҳозир совет қўшинларини яна 300 минг кишига камайтириш тугалланмоқда. Совет ҳукумати АҚШ ва Англия ҳукуматларига атом қуролини тақиқлаш, уни ишлаб чиқаришни ва синовини тўхтатиш тўғрисидаги таклиф билан бир неча марта мурожаат қилди. СССР Олий Совети ядро қуроллари синовини ҳамма жойда тўхтатишга амалий киришишга интилиб ва бу билан инсониятни қирғинчилик атом уруши хавфидан бутунлай қутқазиш томонига дастлабки қадам қўйиш учун Совет Иттифоқининг бир ўзи ядро қуролларининг ҳамма турлари синовини тўхтатиши тўғрисида қарор қабул қилди.

Бироқ Ғарб давлатларининг ҳукмрон доиралари Совет ҳукуматининг уруш хавфини йўқотишга қаратилган таклифларини зўр бериб рад этмоқдалар. Улар «зўравонлик» сиёсатини ўтказиб, зўр бериб қуролланишни давом эттирмоқдалар, атом ва водород бомбаларини кетма-кет портлатмоқдалар, ракета учириладиган майдонлар қурмоқдалар, Ғарбий Германия армиясини зўр бериб қуроллантирмоқдалар. АҚШ ва Англия ҳукуматлари ҳукумат бошлиқлари кенгашини чақиришга ҳар хил йўллар билан халақит бермоқдалар. Ҳукумат бошлиқларининг кенгаши халқаро проблемаларни ҳал этиш йўлларини ҳамда «совуқ муносабатлар уриши»ни тугатиш йўлларини белгилаб бериши лозим.

Қўшма Штатлардаги ва бошқа Ғарб мамлакатларидаги ҳарбий арбоблар Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик мамлакатларга қарши ядро қуролидан фойдаланиш ниятида эканликларини очиқ айтмоқдалар. Тинч давр шароити учун сира тўғри келмайдиган америка самолётларининг ҳаракати провакациядан дарак бериб турибди. Атом ва водород бомбалари ортилган америка самолётлари Арктика районлари орқали Совет Иттифоқи томонига учмоқдалар.

Бу шароитларда бизнинг бурчимиз доимо жуда сергак бўлиб туришдан, Совет Қуролли Кучлари жанговар тайёргарлигини тинмай оширишдан иборат. Урушдан кейинги даврда Коммунистик партия ғамхўрлиги туфайли, мамлакатимиз халқ хўжалигининг янада юксалиши, саноат, фан ва техниканинг катта муваффақиятлари негизида Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти ўз тараққиётида янада юксак даражага кўтарилди. Флот замонавий кемалар, самолётлар ва сифат жиҳатдан янги қуроллар билан таъминланди. Кемаларнинг техника ускуналари мисли кўрилмаган даражада яхшиланди. Қуролли Кучларимиз замонавий жанговар техника ва қуролларнинг ҳамма турлари билан, шу жумладан ядро қуроли ва ракета техникаси билан таъминланган. Совет Иттифоқи қитъалараро баллистик ракетага эга бўлиб, бу ракета Ер шарининг ҳар қандай районида белгиланган нишонга бориб туша олади.

Умуман Қуролли Кучлар сингари Ҳарбий-Денгиз Флотининг жанговар қудрати ҳам фақат замонавий техника ва қуроллар борлиги билан белгиланмайди. Ҳарбий техника ҳатто энг илғор ва самарали бўлса ҳам, унинг бир ўзи ғалабани таъминлай олмайди. Қуролли курашнинг оқибатини техникани мукаммал ўрганган, ўз Ватанига чексиз садоқатли кишилар ҳал қиладилар. Совет ҳарбий денгизчилари шуни яхши биладиларки, ҳозирги замон урушида муваффақият уларнинг ҳар томонлама жанговар тайёргарлигига: доимо сергак туришларига, жанговар маҳоратларига, жисмоний жиҳатдан чиниққанликларига, жасурлик ва қаҳрамонликларига, онгли ташаббус ва юксак интизомларига боғлиқдир. Улар ана шу маънавий-жанговар фазилатларга машқ ва тарбия жараёнида, походдаги ҳаётнинг қийинчиликларини енгишда, ҳарбий вазиятга жуда ўхшаш шароитларда ўтказиладиган машғулотлар жараёнида эга бўладилар.

Совет кемалари бутун йил мобайнида, кечаю-кундузи, ҳар қандай об-ҳаво шароитида суза оладилар. Сўнгги йилларда улар Англия, Нидерландия, Дания, Норвегия, Швеция, Югославия, Албания, Сурия, Хитой ва бошқа мамлакатларга дўстлик визити билан бориб, бир неча марта узоқ походлар ўтказдилар. Чет элга қилинган походларда совет денгизчилари Ватанимиз байроғини шараф билан кўтариб ўтдилар, денгиз ишини аъло даражада ўрганганликларини, жуда уюшқоқ ва интизомли эканликларини кўрсатдилар. Бунга чет эл мамлакатларининг аҳолиси қойил қолди.

КПСС Марказий Комитетининг 1957 йил октябрь Пленуми қабул қилган «Совет Армияси ва Флотида партиявий-сиёсий ишларни яхшилаш тўғрисида»ги қарори Совет Қуролли Кучлари жанговар қудратини янада мустаҳкамлашда ғоят катта роль ўйнади. Армия ва Флотнинг шахсий состави бу қарорни ғоят якдиллик билан кутиб олди. Совет ҳарбий-денгизчилари, барча совет жангчилари Коммунистик партиянинг Қуролли Кучларни мустаҳкамлаш тўғрисида кўрсатаётган ғамхўрлигига жавобан ўз ҳарбий ва сиёсий билимларини янада катта ғайрат билан такомиллаштирмоқдалар, интизомни ва уюшқоқликни мустаҳкамламоқдалар, сергакликни ҳамда кемалар ва қисмларнинг жанговар тайёргарлигини ҳар томонлама оширмоқдалар.

Совет халқи ишониши мумкинки, Ҳарбий-Денгиз Флоти Армия билан биргаликда социалистик Ватанимиз денгиз чегараларининг ишончли ҳимоясини таъминлай оладилар.

Барча колхоз ва совхозларда чеканкани ўз вақтида, сифатли ўтказайлик!

Тўртинчи парвариш тугалланди

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Жупарой Умарова бошлиқ бригада аъзолари ўзаро социалистик мусобақа голиблари ҳисобланадилар. Улар 54 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олганлар. Шунинг учун ғўза парваришида астойдил бел боғлаб ишламоқдалар. Бу соҳада айниқса бригаданинг тюпкочи звенолари эришаётган муваффақиятлар мақтовга лойиқ. Моҳир механизатор ўртоқ Р. Ўсарбоев мавсумда 1200 гектар ердаги ғўзани сифатли культивация қилиб бериш мажбуриятини олган эди. У ишга барвақт чиқиб, кеч қайтиш, ўз агрегатидан тўла ва унумли фойдаланиши натижасида шу кунгача 700 гектар ердаги ғўзани кўнгилдагидек культивация қилиб берди.

Бригадада ғўзаларни қондириб суғоришга алоҳида эътибор берилмоқда. Бу соҳага кўп йиллик тажрибага эга бўлган миришкор сувчилар тайинланган. Ф. Қурбонов, М. Қаршибоев, Ш. Қаршиев ўртоқлар 0,5 ўрнига 0,75 гектар ердаги ғўзанинг қониб сув ичишини таъминламоқдалар.

Шунингдек, колхознинг М. Бобонов, Ш. Холмирзаев, У. Мираҳмедов, Т. Қурбонов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ҳам ғўзалар сифатли парвариш қилиниб, культивация, озиқлантириш ва суғориш ишлари белгиланган агротехника муддатларида ўтказилаётир. Чиноз районидаги «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозининг бу илғор бригада аъзолари колхоз бўйича 1210 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш мақсадида олиб борилаётган курашга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Н. САИДОВ, Х. ЭГАМБЕРДИЕВ.

Ғўза парвариши кучайтирилмоқда

Оққўрғон районидаги Жданов номли колхознинг Коммунист ўртоқ Мамат Юсупалиев бошлиқ 1-бригада аъзолари 91 гектар ернинг ҳар гектаридан 23 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун астойдил курашмоқдалар. КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарори бригада аъзоларининг меҳнат гайратларини янада ошириб юборди. Ғўза 3 марта комплекс парвариш қилинди ҳамда икки марта қондириб суғорилди. Шу туфайли барча майдонлардаги ғўзалар ёппасига гуллайбошлади.

Бригада механизаторлари Исмат Каримов билан Тўғиз Шодмонов ўртоқлар социалистик мусобақа асосида ишлаб, ҳар куни 13-14 гектар ердаги ғўзани узунасига ва кўндалангига культивация қилмоқдалар. Бригаданинг К. Оқжигитова, Т. Жуманова, М. Комилов каби аъзолари кунига 0,40-0,43 гектар ердаги ғўзани сифатли чопиқ қилиб, бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Мавлон Раҳмонов, Тожибой Мавлонов ўртоқлар миришкор сувчилар тажрибасидан фойдаланиб ғўзани кечаси ва кундузи қондириб суғормоқдалар.

М. ОЙДИНОВ.

Кекса пахтакорлар бригадасининг дастлабки муваффақияти

Пахтачиликда бой тажриба орттирган А. Очилов, Э. Алиев, М. Хонқулов каби ўнта қария 1-«Боёвут» совхозининг 2-бўлимида 10 гектар ердаги ғўзани сифатли парвариш қилаётир.

Бу бригадага Ҳамидхон ота Хабибуллаев бошчилик қилмоқда.

Ҳозир бу бригаданинг ғўзаларида 14-17 тадан гул ва ҳосил тугунчалари, 2-3 тадан бўлиқ кўсак бор.

— Асат, экинлгни ясат, — дейди бригада бошлиғи Ҳамидхон ота Хабибуллаев,—биз чиндан ҳам ғўзамизни кўсаклар билан ясатиш умидидамиз. Бунинг учун июль ойида ғўзаларни қондириб суғорамиз. Ҳар туп ғўзада 7-8 тадан кўсак оллириб, гектаридан 25 ўрнига 30 центнердан ҳосил етиштириб, олган мажбуриятимизни бажарамиз.

К. МАЛЛАЕВ.

Ғўзаларда мўл ҳосил тўпланмоқда

Октябрь районидаги Ленин номли колхознинг ўртоқ Ғ. Қаюмов бошлиқ бригада аъзолари ҳозир ўзларига бириктилган майдондаги ғўзаларни тўрт марта чопиқдан чиқардилар ва икки марта қондириб суғордилар, озиқлантирдилар.

Ғўза чопиғида С. Шерқўзиева, С. Жавриева, Ж. Жабборов каби ўртоқлар кунига 1,5-2 норма бажариб, бошқаларга намуна бўлаётирлар. Универсалчи Йўлчибой Сиддиқов мўл ҳосил етиштиришдаги масъулиятини англаб, юқори унум билан ишламоқда.

Қ. ҚУРБОНБОЕВ.

Қардош Тожикистон республикаси пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг бир группа аъзолари Юқори Чирчиқ районидаги Сталин номли колхоз далаларида бўлдилар. Суратда: (чапдан) Шаҳритуз районидаги Жданов номли колхознинг раиси М. Қодиров, Конибодам районидаги «Комсомол» колхозининг раиси Х. Жалилов, Сталин номли колхознинг бригада бошлиғи А. Тўрабеков, Пролетар район қишлоқ хўжалик инспекциясининг бош агрономи Д. Ҳолифоев, Ҳисор районидаги Жданов номли колхознинг бригада бошлиғи К. Ашурова ўртоқлар ғўзаларни текшириб кўрмоқдалар.

В. Салов фотоси.

Озарбайжон пахтакорларининг маслаҳати билан

КРЕСТЬЯНСКОЕ, (ЎзТАГ). Озарбайжон пахтакорларининг Озарбайжон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги бош инженери Е. Чегодаев бошчилигидаги группаси тўрт кундан буён Мирзачўлдадир. Меҳмонлар Сирдарё, Верхневолинск ва Гулистон районларидаги 20 колхоз ва икки совхоз бригадасида бўлдилар. Улар пахтакорларнинг Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ кенгашида қабул қилинган социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлигини эътибор билан кўздан кечирмоқдалар.

Қардош республика вакиллари Мирзачўл ерларини ўзлаштириш учун жуда кўп маблағ ва куч сарф қилинаётганлигини таъкидламоқдалар. Мирзачўлда янги қўриқ массивлар ишга солинмоқда, совхозлар ташкил қилинмоқда, ариқ, зовурлар ва йўл магистраллари очилмоқда. Мирзачўл мамлакатимизнинг янги, кучли пахтачилик районига айлантирилмоқда.

Мирзачўл колхозлари шу йил кўкламда давлатдан кўп техника сотиб олдилар. Ҳозирги вақтда ҳар бир чопиқ агрегатига ўртача ҳисобда 40-50 гектардан ер тўғри келади. Бу эса кўп меҳнат талаб этадиган оғир ишларни механизациялаш юксак даражада олиб борилаётганлигини кўрсатади. Ана шу тадбирлар қўл меҳнатини жуда кам сарф қилган ҳолда барча экинларни ўз вақтида парвариш қилишни таъминлаш имконини беради, чунки пахта майдонларининг 90 процентидан кўпроғи яшил квадратлардан иборат.

Меҳмонлар колхоз ва совхозларнинг, райондаги маҳаллий органларнинг ишларида бўлган камчиликларни ҳам очиб ташладилар. Бу камчиликларнинг энг муҳими шундан иборатки, Мирзачўлдаги хўжаликларнинг раҳбарлари техниканинг аҳамиятига етарли баҳо бермаётирлар, техникадан тўлиқ фойдаланмаётирлар. Колхозларнинг кўпчилигида ва баъзи совхозларда тракторларни далага чиқаришдан аввал кетмон билан чопиқ қилиш учун кишилар юборилаётганлигига ҳам сабаб шу.

Бир қанча колхозларда асосий эътибор ғўза тупларида ҳосил тўплашга қаратилмаётир. Масалан, Сирдарё районидаги Ленин номли колхозда ғўза туплари ўсиб кетган бўлса ҳам, ҳар бир шохда ўртача ҳисобда биттадан кўсакни кўрамиз. Гулистон районидаги «Красний Восток» колхози далаларида ҳам аҳвол шундай.

Агрономия қоидалари бузилаётганлигини кўрсатадиган фактлар ҳам бор. Гулистон районидаги «Красний Восток», Крупская номли, Карл Маркс номли, Верхневолинск районидаги Свердлов номли ва Карл Маркс номли колхозларда ғўзани серҳосил қилиб етиштиришга эътибор берилмаётир. Уяларда 3-4 туп ўрнига 6 туп қолдирилмоқда.

Ўзаро текшириш бригадаларининг аъзолари Гулистон районидаги Ленин номли колхозда трактор культивацияси вақтида ғўзаларнинг қирқиб кетилганлигини кўрдилар. Сирдарё районидаги Шевченко номли ва Гулистон районидаги «Красний Восток» колхозида меҳмонлар бостириб суғорилган участкаларга алоҳида эътибор бердилар.

Маҳаллий хўжаликларнинг раҳбарлари меҳмонларнинг фикрларига эътибор бериб, йўл қўйилган хатоларни тузатиш учун дарҳол чора кўрмоқдалар. Гулистон районидаги «Красний Восток» колхозида ҳосил тўпланишини тезлатиш учун жуда ўсиб кетган ғўза туплари чеканка қилина бошланди. Шу райондаги Ленин номли колхозда меҳмонлар ҳузурида культиваторга тегишли қисмларни ўрнатдилар, шундан кейин культиватор нормал ишлаб ғўза илдизлари шикастланмайдиган бўлди. Ҳар уччала райондаги хўжаликларнинг талайгина қисмида ҳосил тўпланишига халақит берадиган ортиқча ғўза туплари юлиб ташланмоқда Шевченко номли ва «Красний Восток» колхозларида ғўзани бостириб суғоришга йўл қўйган суғорувчилар алмаштирилди. Шундан кейин суғориш ишлари яхшиланди.

Озарбайжон пахтакорлари Мирзачўлда ўз ишларини давом эттирмоқдалар.

Мажбуриятга яраша ишлаш керак

Оржоникидзе районида бу йил 6000 гектар пахта майдонидан 23200 тонна ҳосил етказиб бериш тўғрисида мажбурият олинган. Мана шу олинган мажбуриятнинг бажарилиши учун муносиб ҳисса қўшамиз деб бел боғлаган ва ҳозир бирмунча яхши натижаларга эришган «Қизил Ўзбекистон» колхозининг Анвар Эгамназаров, Сталин номли колхознинг Ўғил Норматова, Киров номли колхознинг Йўлдошева бошлиқ бригадалари сингари илғорлар оз эмас. Бундай кишилар ҳамма колхозларда ҳам бор. Бу албатта қувончли.

Райондаги ўртоқлар, ҳозир 1874 гектар еримиздаги ғўзада 1-2 тадан, 3339 гектар ердаги ғўзада 2-4 тадан ва 470 гектар ердаги ғўзада 5-6 тадан кўсак бор, дейдилар. Агар шу гап рост бўлганда нур устига нур эди.

Далаларни айланиб ғўзаларга бир назар ташлаган кишининг ҳаваси келади. Бироқ пайкалларни оралаб ҳосилни кўздан кечирган киши ҳайрон бўлади. Кўп ерларда ғўзаларнинг кўки яхши, ҳатто айрим бригадаларда ғўзанинг бўйи кишининг кўкрагидан келади. Лекин шундай ғўзаларнинг бўйига яраша ҳосили йўқ. Ленин номли колхознинг Собиров, Норимов, Киров номли колхознинг Пўлатов, Хрущев номли колхознинг Абдуллаева, Валиев, Сталин номли колхознинг Бобокалонов бошлиқ машҳур бригадаларда ва бошқа жуда кўп ерларда ҳали ҳосил кам.

Умуман районда кўп ерлардаги ғўзалар жуда ёш, бўйчан, баъзи жойларда ғўза ғовлай бошлаган. Шунга қарамай танлаб чеканка қилишга, ҳосил тўплашга яхши эътибор берилмаётир. Бир хил бригадаларда эса аксинча ҳосилга кирган ғўзалар вақтида суғорилмаганидан шоналарини, ҳатто кўсакларини ташлаб юборган. Ленин номли колхознинг Суяр Умаров бошлиқ бригадасидаги бир бўлак картада ғўза яхши ҳосилга кирган. Аммо ғўза вақтида суғорилмагани учун кўсаклари тўкила бошлаган.

Ўртоқ Норимов раислик қилаётган Охунбобоев номли колхознинг 440 гектар пахта майдонидан 200 гектардаги ғўзаси жуда қолоқ, талабга мутлақо жавоб бермайди. Бу ғўзаларда атиги 4-5 тадан шох бор. Бунинг устига 2, 4, 5 ва 6-бригадалардаги 60 гектар ердаги ғўза сувдан қолгани учун тепасидан гуллай бошлаган.

«Сталинград» колхозида ҳозиргача 30 гектар ердаги ғўза ҳатто ўтдан тозалаб олинмаган. Бу колхозда энди 4-5 шох чиқарган ғўзалар 70 гектардан ошади. Лекин мана шу колхозларда маҳаллий ўғитдан фойдаланишга жуда кам эътибор берилаётир.

Кўп колхозларда суғориш ва сувдан сўнг культивация қилиш тўғри ва мақсадга мувофиқ ташкил этилмаган. Ленин номли колхознинг 4-бригадасида эни жуда калта қия ерга сув тараб қўйилибди, сув югуриб кетяпти. Ерга солинган ўғит ювилиб кетмоқда. Ўғитнинг ҳузурини ғўза эмас, зовур кўряпти. Шу колхознинг Пўлатов бошлиқ бригадасида сувдан кейин вақти ўтказилиб культивация қилинаётгани учун қатор ораларида катта-катта кесаклар ҳосил бўляпти.

Оржоникидзе районидаги ўртоқлар кўп ерлардаги ғўзаларнинг ёш ва ҳосилга кирмаганлигига об-ҳаво шароити сабаб бўлди, деб кўрсатмоқдалар. Бунга сира қўшилиб бўлмайди. Бунга районда ғўза парвариши юзасидан тузилган графиклар тўла бажарилмай қолиши сабаб бўляпти. Масалан, районда 1 июлдан 25 июлгача тузилган графикда 78 та ўрнига кунига ўртача ҳисобда 48 та универсал ишлаб турибди. Кўндалангига 24 та ўрнига 11 та трактор ишлаган. Шу графикка мувофиқ ўтказилиши лозим бўлган ишнинг барча турлари бажарилмаган. Оржоникидзе районидаги кўпгина бригадаларда ўргимчаккана пайдо бўлган. Лекин ҳашаротга, айниқса ўргимчакканага қарши жиддий кураш олиб борилмаётир.

Мусобақадош тожикистонлик ўртоқлар текшириш вақтида районда юз бераётган юқоридаги каби жуда кўп камчиликларни очиб ташладилар ва бу аҳволдан қутилиш учун зарур маслаҳатлар бердилар.

Б. ХАЛИЛОВ.
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

АГРОНОМ МАСЛАҲАТИ — Ўргимчакканани қириб ташлашда иш сифатли бажарилсин

Ҳар туп ғўзанинг мўл ҳосил тўплаши учун курашда қишлоқ хўжалик зараркунандаларига, айниқса ўргимчакканага қарши кураш муҳим агротехник тадбирлардан бири ҳисобланади. Ўргимчаккана ғўза ҳосил тўплаётган даврда катта зарар келтиришини ҳисобга олиб, сўнгги йилларда меркантофос препарати ишлаб чиқарилди. Бу препаратнинг 200-250 грамми 1 гектар ерда тарқалган ўргимчакканани қириб ташлаш учун кифоядир. Яна шуниси ҳам муҳимки меркантофоснинг қуввати 30 кун давомида ўз кучини йўқотмайди ва ундан фойдаланиш ҳам жуда қулайдир. Уни қўлда ишлатиладиган аппарат, тракторда ва самолётда кенг ғўза майдонларига сепиш мумкин.

Шунингдек ўргимчакканага қарши курашда НИУФ-100 (Тиофос) ва ИСОдан ҳам фойдаланиш мумкин. Аммо уни ҳар 5-10 кунда такрор сепиб туриш зарур.

Илғор колхоз ва совхозларда ғўза зараркунандаларига қарши кураш бирмунча яхши ўтказилаётир. Аммо шундай хўжаликлар ҳам борки, улар заҳарли химикатлардан тўғри фойдаланмаётирлар, белгиланган майдонларга нормадаги химикатни сепмай, ғўзанинг зарарланишига йўл қўймоқдалар.

Масалан, Ўрта Чирчиқ районидаги Киров номли совхоз (агроном-энтомолог ўртоқ Усмонов) ва Боёвут районидаги «Фарҳод» совхози (агроном-энтомолог ўртоқ Бобожонов) да қишлоқ хўжалик мутахассислари ўз вазифаларига ғоят масъулиятсизлик билан қарамоқдалар. Натижада бир неча минг гектар ерга нормада белгиланганидан анча кам препарат сепилган.

Бундай аҳволни бошқа колхоз, совхозларда ҳам учратиш мумкин.

Кенг майдонларда ғўзалар кўплаб ҳосил тўплаётган шу кунларда бошқа агротехник тадбирлар қатори ўргимчакканага қарши курашни сифатли ўтказайлик, бир туп ғўзанинг ҳам ўргимчаккана билан зарарланишига мутлақо йўл қўймайлик.

Д. КАСИМОВ,
агроном-энтомолог.

Юксак даражада музокаралар олиб бориш учун

Чақирилмаган меҳмонлар

АҚШ Ливанга қўшин туширишни давом эттирмоқда

«Алаҳром» газетаси хабар қилади

ҚОҲИРА, 25 июль. (ТАСС). Араб мамлакатлари иттифоқининг Қоҳирадаги расмий вакили араб мамлакатлари иттифоқи Ўрта Шарқдаги аҳволни муҳокама қилиш учун юксак доирада кенгаш чақириш тўғрисидаги таклифни қувватлайди, деган.

ЛИВИЯ АНГЛИЯ ҚЎШИНЛАРИГА МУҲТОЖ ЭМАС

ТАРОБЛИС, 25 июль. (ТАСС). «Таблюс ал-Ғарб» газетаси Ливия матбуоти федерал бюросининг раддиясини босиб чиқарди. Раддияда бундай дейилади: «Баъзи газеталар Ливия ҳукумати ўз қўшинларини юборишни Англия ҳукуматидан илтимос қилди, бу қўшинлар зарур бўлган тақдирда Ливия ҳукуматининг ихтиёрида бўлиши керак, деб хабар қилдилар. Ливия ҳукумати бу хабар ҳақиқатга тўғри келмайди, чунки Ливияда осойишталик ҳукм сурмоқда ва шу сабабли бундай илтимос билан мурожаат қилишга зарурат йўқ», деди.

ҒАРБ ДАВЛАТЛАРИНИНГ ЎРТА ШАРҚДАГИ ИМПЕРИАЛИСТИК СИЁСАТИГА ҚАРШИ

ҚОҲИРА, 25 июль. (ТАСС). Бугун Суданнинг пойтахти Хартумда Судандаги барча сиёсий партиялар вакилларининг иштироки билан миллий конференция ўтказилди. Бу конференция Англия-Америка интервенцияси муносабати билан Ўрта Шарқда рўй берган вазиятни муҳокама қилиш учун чақирилди. Конференция қатнашчилари АҚШ ва Англиянинг Ливан ҳамда Иорданиядаги куролли интервенциясини қоралаган резолюцияни бир овоздан қабул қилдилар.

ЧЕТ ЭЛ САМОЛЁТЛАРИ БИРЛАШГАН АРАБ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ДАВЛАТ ЧЕГАРАСИНИ БУЗИБ ЎТДИ

ДАМАШҚ, 25 июль. (ТАСС). Бирлашган Араб Республикаси ҳарбий қўмондонлигининг вакили матбуот вакилларига қуйидагиларни айтди: кеча туш пайтида қайси мамлакатники эканлиги маълум бўлмаган иккита реактив қирувчи самолёт Ливан томонидан учиб келиб, Бирлашган Араб Республикасининг Сурия райони чегарасини, бузиб ўтди ва Кунейтр райони устида бир неча минут учди. Чегарани бузиб ўтган самолётлар зенит артиллериясининг ўти билан қочишга мажбур бўлди. Самолётларнинг бирига шикаст етказилди ва у Ливан территориясига, йиқилиб тушди.

ҲАРБИЙ ТАЙЁРГАРЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА...

ИСТАМБУЛ, 24 июль. (ТАСС). «Улус» газетасининг хабар беришига кўра, Туркиянинг Искандерунда жойлашган ҳарбий қисмлари Бирлашган Араб Республикасининг Сурия райони чегарасига келтирилган.

Газетанинг маълумотларига кўра, Американинг кўпгина реактив самолетлари Адана ҳарбий ҳаво базасидан Байрутга юборилмоқда.

ЦЕЙЛОН ИРОҚ РЕСПУБЛИКАСИНИ ТАНИДИ

КОЛОМБО, 25 июль. (ТАСС). Бу ерда расмий равишда эълон қилинишича, Цейлон бош министри Бандаранаике Ироқ Республикасининг бош министрига телеграмма юбориб, Цейлон ҳукумати Ироқ Республикаси ҳукуматини расмий равишда таниганлигини маълум қилган.

ЛИВАНГА АМЕРИКА ҚЎШИНЛАРИ ТУШИРИЛМОҚДА

БАЙРУТ, 25 июль. (ТАСС). Ливанга Америка қўшинларини, жанговар техника ва ярог-аслаҳаларни тушириш давом эттирилмоқда. Қўшинлар тушган ва қурол-ярог ортилган транспорт самолётлари Хальде аэродромига қўнмоқда. Аҳоли яшайдиган Антельяс пункти ёнида кеча ва бугун Америка 6-флотининг кораблларидан тўхтовсиз равишда Америка солдатлари ва ярог-аслаҳа туширилди. Бугун эрталаб Ливан қирғоғи ёнида 26 ҳарбий корабль ва транспорт кемалари бор эди.

Америка қўшинлари Ливаннинг стратегик аҳамиятга эга бўлган кўпгина пунктларини ишғол қилдилар. Кечалари ҳарбий юклар автомашиналарга ортилиб, турли томонларга кўплаб жўнатилмоқда. Ливан территорияси устида Америка геликоптерлари, шунингдек реактив самолетлари доим учиб турибди. Хабар беришича, Байрут-Тароблис ва Байрут-Сайда йўллари Америка қўшинларининг контроли остига олинган.

Интервентларнинг қўшинлари Ливан ва Иорданиядан дарҳол олиб чиқиб кетилсин

Дунё халқлари Америка-Англиянинг интервенциясини кескин суратда қораламоқдалар ва уларнинг қўшинларини Ливан ҳамда Иорданиядан дарҳол олиб чиқиб кетишни талаб қилмоқдалар.

Англия-Американинг интервенциясига қарши норозилик билдириш юзасидан оммавий митинг ва намойишлар Хитой Халқ Республикасида давом этмоқда.

23 июль кечқурун Пекинда илмий жамиятлар Умум Хитой федерациясининг ташаббуси билан митинг бўлди. Бу митингда Хитойнинг кўпгина атоқли олимлари қатнашдилар. Улар митингда сўзга чиқиб Америка-Англиянинг Ўрта Шарқдаги агрессиясини қатъий қораладилар, араб халқларининг ўз мустақиллиги учун олиб бораётган курашини қўллаб-қувватлашга бел боғлаганликларини якдиллик билан изҳор қилдилар. Митинг қатнашчилари якдиллик билан резолюция қабул қилдилар. Улар бу резолюцияда Америка империалистлари Ливандан, Англия империалистлари эса Иорданиядан чиқиб кетсинлар, деб талаб қиладилар.

Болгария газеталарида Болгария деҳқончилик халқ союзи доимий бошқармасининг баёноти эълон қилинди. Баёнотда бундай дейилади: Болгария деҳқончилик халқ союзи доимий бошқармаси ўзининг барча аъзоларининг якдил иродасини ифода этиб, Англия ва Американинг Араб Шарқидаги интервенциясини Болгария Халқ Республикасидаги барча меҳнаткашлар билан бирга-ликда қоралайди ва Америка ҳамда Англия қўшинларини Ливан ва Иорданиядан дарҳол олиб чиқиб кетишни қатъий талаб қилади.

Судан парламент доиралари АҚШ ва Англиянинг Араб Шарқидаги агрессив ҳаракатларига хотима беришни тобора қатъий талаб этмоқдалар. Халқ демократик партиясининг раҳбари сенатор Раҳмон сенатда сўзга чиқиб бундай деди: барча араб халқлари «Эйзенхауэр доктринаси»ни империализмнинг янги формаси деб рад этганларидан кейин Қўшма Штатлар Ливан ҳукуматини ҳимоя қилиш баҳонаси билан Ливанни сурбетларча босиб олдилар. Ливан ҳукумати, деб таъкидлади Раҳмон, ўз халқига қарши курашиш учун империалистларни ёрдамга чақириб, Ливан халқининг ишончидан маҳрум бўлди ва қонуний ҳукумат бўлмай қолди. Судан депутатлар палатасидаги мустақил блок раҳбари Абдулла Алорифий ҳам агрессорларни қоралади ва Америка ҳамда Англия қўшинларининг Ливан ва Иордания территориясидан олиб чиқиб кетилишини талаб этди.

Япониядаги 8 та энг йирик жамоат ташкилоти — Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Япония комитети, Япония тинчлик комитети, атом ва водород куролини тақиқлаш учун курашувчи Умум Япония кенгаши, Япония касаба союзлари марказий советининг Токио кенгаши ва бошқа оммавий ташкилотларнинг вакиллари Америка элчихонасига бордилар ва Америка қўшинларини Ливандан дарҳол олиб чиқиб кетишни талаб этдилар. Ана шу ташкилотларнинг вакиллари Совет Иттифоқи элчихонасига ҳам бордилар ва ўз мактубларини Н. С. Хрущевга топширишни сўрадилар. Ана шу ташкилотлар бу мактубда Ўрта Шарқ проблемасини ҳал этиш соҳасидаги ижобий ишлари учун Совет Иттифоқининг раҳбарларига миннатдорчилик изҳор қиладилар.

АҚШ ва Англиянинг араб мамлакатлари ички ишларига аралашаётганлиги Ҳиндистонда, Индонезияда, Бельгияда, Чилида, Уругвайда ва бошқа мамлакатларда норозилик ҳаракатини кучайтириб юборди. Уругвайда чиқадиган «Эль популар» газетаси Уругвай меҳнаткашлари умумий союзининг баёнотини эълон қилди. Баёнотда бундай дейилади: меҳнаткашлар умумий союзи Қўшма Штатлар ва Англиянинг Ливан ҳамда Иорданияга нисбатан қилган қуролли агрессиясига қарши қатъий норозилик билдиради. Империалистларнинг ана шу агрессияси, дейилади баёнотда, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг принципларига хилофдир ва империалист давлатларнинг иғвогарлик мақсадида учинчи жаҳон урушини бошлаш йўлидаги уринишдан бошқа бир нарса эмас. Меҳнаткашларнинг умумий союзи мамлакатдаги барча меҳнаткашларни ўз мустақиллиги учун курашаётган Ливан ва Иордания халқлари билан бирдам эканликларини билдиришга чақиради.

«Эль популар» газетаси меҳнаткашлар ва ташкилотлардан ҳукумат номига юборилган жуда кўп хат ва телеграммаларни ҳам босиб чиқарди. Меҳнаткашлар ана шу хат ва телеграммаларида чет эл қўшинларини араб мамлакатларидан олиб чиқиб кетиш тўғрисидаги талабларни қўллаб-қувватлашга чақирадилар.

АҚШ ва Англиянинг Яқин Шарқдаги ҳарбий агрессиясига қарши, шунингдек Германия Федератив Республикаси ҳукуматининг ана шу агрессияни қўллаб-қувватлаётганлигига қарши норозилик митинги Мюнхенда ҳам бўлиб ўтди. Мюнхенда сўзга чиққан нотиқлар Германия Федератив Республикаси ҳукуматининг Ғарбий Германияни интервентлар учун таянч жойига айлантиришга қаратилган сиёсатига қарши актив кураш олиб бориш зарур эканлигини таъкидладилар. Митинг қатнашчилари АҚШ ва Англия қўшинларини Ливан ва Иорданиядан дарҳол олиб чиқиб кетишни талаб этдилар.

24 июль. (ТАСС).

Судан ҳукуматининг қарори

ҚОҲИРА, 25 июль. (ТАСС). МЕН агентлиги билдиради: Судан ташқи ишлар министрлиги ҳозирги халқаро вазиятни эътиборга олиб, фармойиш чиқарди. Бу фармойиш ҳарбий мақсадларда фойдаланилаётган чет эл ҳарбий ва граждан самолётларининг Судан аэродромларига қўнишини, шунингдек мамлакат территорияси устидан учишини тақиқлайди.

ТЕЛЕГРАФ ХАБАР ҚИЛАДИ

▲ Буэнос-Айресда Аргентина ва Уругвайнинг халқаро ҳамда ички аҳволи масалалари юзасидан ҳар иккала мамлакат коммунистик партиялари вакиллари ўртасида музокаралар олиб борилди. Эълон қилинган қўшма баёнотда АҚШ ва Англиянинг Яқин Шарқдаги қуролли интервенцияси қораланади.

▲ Бухарестда Руминия-Болгария илмий-техника ҳамкорлиги комиссиясининг тўққизинчи сессияси ўз ишини тамомлади. Сессия ҳар иккала дўст мамлакат министрликлари ва муассасалари ўртасида илмий-техника ҳамкорлигини янада ривожлантиришга қаратилган бир қанча қарорлар қабул қилди.

▲ Америка ҳарбий ҳаво кучларининг «В — 57» типидаги бомбардимончи самолёти Токионинг ғарбидаги Жонсон авиабазасига қўниш вақтида Ирумагава қишлоғига яқин бир уйга урилиб ҳалокатга учради. Америка самолётининг учувчиси ва шу қишлоқлик икки япон боласи ҳалок бўлди. Самолёт штурмани бир япон аёли ва икки бола қаттиқ ярадор бўлди. Самолётнинг йиқилиб тушиши ва шундан кейин пайдо бўлган ёнғин натижасида 7 уй шикастланди ва тамомила вайрон бўлди.

▲ Жазоирда халқ миллий-озодлик курашининг қатнашчиларидан қасос олиш давом этмоқда. Парижда чиқадиган «Монд» газетасининг билдиришича, Жазоир шаҳридаги француз ҳарбий трибунали яқинда 20 ёшдаги жазоирликни ўлим жазосига ҳукм қилган.

25 июль. (ТАСС).

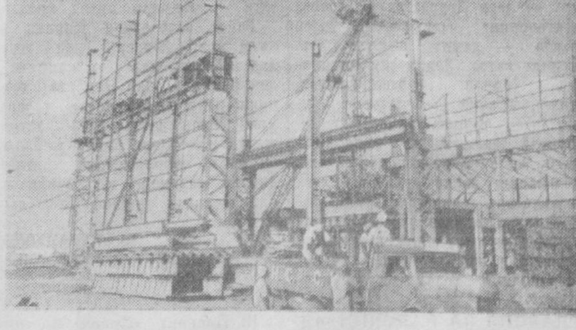

Ҳиндистон. Совет Иттифоқи ёрдамида қурилаётган Бхиландаги металлургия заводида. Суратда: мартен цехининг қурилиши.

Р. Францев фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

Велосипед пойгаси, йўловчилар ғовғаси

Ишчилар шаҳарчаси Тошкентнинг гўзал ва обод бўлиб бораётган жойларидан биридир. Шаҳарчада кўпгина уй-жой бинолари, янги типдаги шинам участкалар қурилди, асфальтланган кенг кўчалар бунёдга келтирилди.

Ҳозир шаҳарчада бир қанча саноат корхоналари, маданий-маиший муассасалар, савдо-сотиқ тармоқлари ишлаб турибди. Шаҳарча қиёфасининг тубдан ўзгариб гўзаллашиб бориши, транспортлар қатновининг яхшиланиши ҳаммани ҳам қувонтиради.

Масалан, сўнгги йилларда шаҳарча билан пойтахтнинг бошқа пунктлари ўртасида қатновчи транспорт воситалари анча кўпайди. 2 ва 6-троллейбуслар ва 8, 10, 11-автобуслар ана шулар жумласидандир. Бу транспортларнинг айримлари бевосита шаҳарча билан бошқа жойлар ўртасида қатнаса, айримлари шаҳарча орқали ўтади.

Лекин шунга қарамасдан шаҳарчада аҳолини ранжитадиган воқеалар тез-тез содир бўлмоқда. Гап казилиши мақсадга мувофиқ эмас. Шундай бир мисолни келтирамиз:

Шаҳарча гавжум, оёқ босадиган жой йўқ. Тартиб сақлаб турган милиция ходимларидан бири ола-була таёқчасини кўтариб, йўловчи машинани тўхтатди. Ҳар қалай машина кўп. Одамлар ғижиниб ер тепишмоқда. Ҳалиги машина эгаси ноилож бола-чақаси билан машинадан тушди, кейин:

— Нима гап ўзи, биродар? — деб сўради ёнидаги кишидан.

— Велосипед пойгаси.

— Пойга?

— Ҳа.

— Оббо, шу пойгадан ҳеч қутилмадик-қутилмадик-да. Қачон қарасанг пойга. Дилинг хуфтонга айланиб кетади. — кейин ўгирилиб: — хотин бугун ҳам яхшироқ дам ололмайдиган бўлдик. Яхшиси ҳовлига қалин қилиб сув сепамиз, ўтираверамиз.

Хотин индамади...

Биз дам олиш куни ана шу гапларни ўз қулоғимиз билан эшитдик, йўловчилар юмушларини қи-

сўнгги кунларда ишчилар шаҳарчасида ўтказилаётган велосипед пойгаси устида бораётир. Тўғри, физкультура ва спортнинг барча турларини ривожлантиришга қарши эмасмиз. Ёшларимиз соғлом, бақувват, саботли ва чаққон бўлиб етишишлари учун спорт зарур. Лекин физкультура ва спорт тадбирларининг амалга оширилиши меҳнаткашларнинг манфаатларига, талаб ва эҳтиёжларига зид бўлмаслиги керак. Шу нутқаий-назардан шаҳарчада велосипед пойгасининг ўтлиш учун транспорт тополмасдан сарсон бўлаётганини кўрдик.

Уларнинг талаби ва эътирози ҳақ, албатта. Чунки пойга ўтказиладиган куни Тахтапул, Кисловодская, Усташирин ва Турккўрғон кўчалари тўсилади-да, 3-4 соатлаб транспорт қатнови тўхтатилади. Бу эса фақат йўловчиларни қийин аҳволга солиб қўймай, балки автобус, троллейбусларда белгиланган планнинг бажарилмай қолишига, базалар ва савдо-сотиқ дўконларига ҳархил юк ва турли озиқ-овқат маҳсулотлари ташувчи машиналарнинг ўз вақтида етиб бормаслигига ҳам сабаб бўлаётир.

Шу кунларда дам олиш кунидан бошқа вақтларда ҳам пойга ўтказиладиган бўлиб қолди.

Биз шаҳарчада яшаётган бир қанча кишилар ва шоферлар билан суҳбатлашдик, уларнинг ҳаммаси ҳам пойганинг шаҳардан четроқда ўтказилишини талаб қилмоқдалар.

Тошкент шаҳар Совети ўтган йили 17 майда «Тошкент шаҳрида велосипед спортини ривожлантириш тадбирлари тўғрисида» қарор чиқариб, ипподром атрофидаги 3700 метрли йўлни асфальтлаш учун 600 минг сўм маблағ ажратган эди. Лекин қарор қарорлигича қолиб кетди. Велосипед пойгаси ҳамон шаҳар ичида ўтказилмоқда.

Модомики бу аҳвол меҳнаткашларнинг шикоят қилишларига сабаб бўлаётган экан, демак шаҳар Советининг раҳбарлари меҳнаткашларнинг арзи-додига қулоқ солишлари, уларнинг ҳақли талабларини қондиришлари лозим. Бунинг учун пойга ўтказиладиган жой қурилишини тезлаштириш ва шаҳарча аҳолисининг асойишталигини таъминлаш керак.

Меҳнаткашлар талаби қондирилади деб умид қиламиз.

Ш. ҒОИИБЖОНОВА — кекса коммунист, пенсионер, М. ЎРАЗОВА — хизмат кўрсатган ўқитувчи, 141-боқча мудири, С. УМАРОВ — бош врач, В. АКБАРОВ — ўқитувчи, В. АНДРЮШИН — инженер, З. РУСТАМОВ — халқ судьяси, Т. УНАБОЕВ — «Тошкент ҳақиқати» газетасининг ходими.

Кўнгилли дам олмоқдалар

Оржоникидзе районидаги Сталин номли колхозда жойлашган мактаб ўқувчилари ўз каникулларини колхозда кўнгилли ўтказмоқдалар. Улар дам олиш, экскурсияга чиқиш билан бирга колхозчи ота-оналарига ҳам яқиндан ёрдам бераётирлар. Ўқувчилар шу кунларда катталар билан далада зарарли ҳашаротларга қарши курашмоқдалар, ғўзани бегона ўтлардан тозаламоқдалар.

Бугун эса ўқувчилардан Шарофат Мирзаева ва Меҳри Очилова чўмилиш ва мактаб коллекцияси учун ўсимлик нусхаларини йиғиш мақсадида дарё бўйига чиқишди.

Суратда: дугоналар дарё лабида.

ҲАР ТЎҒРИДА

Космосдан келган „меҳмон“

Тайгадаги Подкаменная Тунгуска дарёси устидан 1908 йил 30 июнда, мусаффо тонгда ёп-ёруғ бир олов шар учиб ўтади. Орадан бир неча минут ўтгач, қулоқни битирувчи портлаш товуши ҳаммаёқни тутиб кетади. Бу товуш минг километрдан ҳам ортиқ масофагача эшитилган. Товуш билан бирга ер ҳам тебранган, уйларнинг дераза ойналари синиб кетган. Портлаш рўй берган жойдан бир неча юз километр узоқликда бўлган буғилар подаси ва эвен халқи чайлаларини ҳаво тўлқини осмонга кўтариб, узоқларга олиб бориб ташлаган. Бу ғайри табиий ҳодиса осмондан улкан метеорит тушиши орқасида рўй берган эди.

Тунгуска метеорити «осмондан тушган тош»лар ичида энг каттаси эди. Бу ҳақда жуда кўп афсонавий нақллар тўқилган. Совет олимлари Тунгуска метеоритини ёки унинг бирор парчасини топишга уриниб кўрганлар.

Жумладан 1927 йилда метеоритни ахтариш учун СССР Фанлар академиясининг экспедицияси тайга томон йўл олади. Бу экспедицияга ўз ҳаётини метеоритларни ахтариш ва ўрганишга бағишлаган, чарчамас олим-энтузиаст Леонид Алексеевич Кулик раҳбарлик қилган эди. Экспедиция қатнашчилари жуда кўп машаққатлар билан космос «меҳмони» тушган жойга етиб келадилар. Бир неча минг квадрат километрда ястаниб ётган майдонда дарахтлар синиб, қаланиб ётарди, катта-катта дарахтлар қоқ белидан бўлиниб кетган. Кулик бошчилигида бир эмас, бир неча марта экспедиция уюштирилди. Аммо жуда диққат ва ҳавсала билан ишлашга қарамай, метеорит парчалари топилмаган. Улкан метеоритнинг йўқ бўлиб кетишини ҳозирги замон метеоритика фани тўла изоҳлаб беради. Совет олимлари шундай деб тахмин қиладилар: Тунгуска метеорити миллион тоннага яқин бўлган ва секундига 60 километргача тезлик билан Ерга қараб интилган. Ер атмосферасида учган вақтида метеорит жуда юқори температурагача қизиб, унинг бир қисми газга айланиб кетган. Метеоритнинг қолган қаттиқ қисми ҳам ерга урилиб портлаганда ўша зоҳотиёқ қизиган газга айланиб кетган. Метеоритнинг кўпгина майда заррачалари ер атмосферасида чангга айланиб кетган. Бу заррачалар анча вақтгача қуёш нурларини акс эттириб турган. Тунгуска метеорити тушгандан сўнг Европа ва Шарқий Сибирда бир неча ҳафта давомида одатдан ташқари ёруғ кеча бўлиб турганининг сабаби ҳам шунда.

Ҳозирги замон фани Тунгуска метеорити сирини шундай изоҳлайди.

КИРОВ ПАРКИ МЕҲНАТКАШЛАРГА НАМУНАЛИ ХИЗМАТ ҚИЛАЁТИР

Киров номли парк Фрунзе район меҳнаткашларининг севимли дам олиш жойига айланган. Бу ер доим кишилар билан гавжум.

Парк маъмурияти дам олувчиларга барча қулайликларни яратиш юзасидан зарур тадбирларни амалга ошираётир. Паркда айниқса физкультура ва спорт ишларига алоҳида аҳамият берилмоқда. 10 минг сўм сарфланиб, турли спорт инвентарлари, зарур ускуналар сотиб олинган. Спорт майдони баскетбол, волейбол, брусья, канат ва бошқалар билан жиҳозланди.

Паркда тез-тез турли кеча ва спорт мусобақалари ҳам ўтказиб турилади. Кечқурунлари эса ёзлик эстрада биносида турли киножурналлар намойиш қилинади.

Б. ГОЛЬДИН.

Тошкентда Осиё ва Африка мамлакатларининг кино фестивали

Хитой Халқ Республикаси кинематографчилари Ассоциациясининг бош секретари ўртоқ Чень-бо 25 июлда Пекиндан Ўзбекистон пойтахтига келди.

Мамлакатимиз кино санъати ходимлари, — деди ЎзТАГ мухбирига ўртоқ Чень-бо, Осиё ва Африка мамлакатлари кино фильмларининг Тошкентда бўладиган фестивали катта фойда келтиради, деб ишонч билдирадилар. Бу фестиваль турли халқларнинг санъат усталари ўртасидаги ижодий алоқаларни мустаҳкамлайди, уларнинг маданий ҳамкорлигини кенгайтиради. Хитой санъат арбоблари бу фойдали тадбирни табрикламоқдалар.

Яна ўртоқ Чень-бо дедики, бўладиган фестивалга Хитой Халқ Республикаси икки янги бадиий фильм юборади. Буларнинг бири «Партия қизи» номли рангли фильм бўлиб, бу фильмда Хитой хотин-қизлари ўз мамлакатининг озодлиги ва мустақиллиги учун олиб борган қаҳрамонона кураши тўғрисида ҳикоя қилинади, иккинчиси «Сув омбори тўғрисида қисса» номли фильм бўлиб, бу фильмда Хитой халқи ҳозирги вақтда ўз жонажон ўлкасини қайта ўзгартиш йўлида олиб бораётган катта ишлар ҳақида ҳикоя қилинади. Бундан ташқари, Хитой Халқ Республикасида социалистик қурилиш тўғрисида, саноат ва қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда эришилган муваффақиятлар тўғрисида, фан, маданият ва санъатнинг равнақ топиши тўғрисида ҳикоя қилувчи ҳужжатли фильмлар ҳам кўрсатилади.

Халқаро фестивалда қатнашиш учун Тошкентга Хитой Халқ Республикаси кино санъати арбобларининг делегацияси келади. (ЎзТАГ).

ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ

Ўқувчи-ёшлар спартакиадаси якунланди

Тошкентда ўқувчи-спортчиларнинг традицион XI спартакиадаси бўлиб ўтди. Республиканинг турли областларидан келган ўқувчи-спортчилар спортнинг 13 тури бўйича мусобақалашдилар.

«Спартак» стадионида енгил атлётикачилар юз метрлик масофага югуриш бўйича курашдилар. Қизлар ўртасида биринчиликни 13,2 секунд натижа билан Елисеева (Фарғона) эгаллади. 2 ва 3-ўринларни эса тошкентлик Москалева ва Чуркиналар олдилар.

Баландликка сакраш бўйича ўтказилган мусобақада Тошкентдаги 50- мактабнинг 9- синф ўқувчиси О. Левченко яхши натижага эришди. У 1 метр 60 сантиметр баландликка сакради.

Наманганлик ўқувчи Г. Бикова копьёни 41 метр 05 сантиметр масофага ирғитиб, 16-17 ёшли қизлар ўртасида янги, республика рекордини қўйди.

«Спартак» сув станциясида ўтказилган сув спорти мусобақасида 100 метрга эркин усул билан сузишда тошкентлик Карташев 1 минут 09,5 секунд натижа билан юқори кўрсаткични қўлга киритди.

Гимнастика мусобақаларида Л. Могай (Хоразм), З. Харитонова (Бухоро) ва стол тенниси бўйича Зокирова (Бухоро), Исамуҳамедова (Самарқанд), Тайкенова (Бекобод)лар яхши натижаларга эришдилар. Пойтахтимиз ўқувчилари сув спорти ва футбол мусобақаларида ғалаба қозондилар.

Бухоро велоспортчилари спортнинг бу турида ўз маҳоратларини намойиш қилдилар.

Мусобақалардан сўнг спартакиада якунланди. 16 очкога эга бўлган Тошкент шаҳар ўқувчи-спортчилари биринчиликни эгалладилар. 2 ва 3- ўринлар Тошкент ва Самарқанд областларига берилди.

Спартакиада ғолибларига Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг дипломлари топширилди. Шунингдек, улар Грузия ССРда ўтказиладиган ёш спортчиларнинг Бутуниттифоқ мусобақасида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлдилар.

Бу спартакиада ўқувчи-ёшлар ўз спорт маҳоратларини тинмай ошираётганликларини кўрсатди.

ДЕНГИЗ МОДЕЛЧИЛАРИ МУСОБАҚАСИ

Яқинда Тошкентдаги Сталин номли маданият ва истироҳат боғида денгиз моделчиларининг мусобақаси ўтказилди.

Мусобақада Фарғона, Наманган, Хоразм ва Андижон областлари, Тошкент шаҳри ҳамда Қорақалпогистон АССРдан 54 моделчи қатнашди.

Тошкент шаҳри ва Наманган области моделчилари мусобақада биринчи ўринни эгалладилар. Шахсий биринчиликда эса тошкентлик И. Шевяков, Э. Андреев, А. Захарянц ва наманганлик моделчилардан И. Катишевлар юқори кўрсаткичларни қўлга киритдилар.

Команда ҳисобида биринчи ўринни Тошкент шаҳри моделчилари олди. 2- ва 3- ўринларни Андижон ва Наманган область командалари бўлиб олдилар.

Пойтахтимизнинг пионерлар кўлидаги болалар спорт майдонида.

В. Бектуганов фотоси.

ФУТБОЛ

КЎЧА КОМАНДАЛАРИ БЎЙИЧА ШАҲАР БИРИНЧИЛИГИ УЧУН

Тошкентда кўча ва уй бошқармаларидаги ёшлар футбол командаларининг Тошкент шаҳри биринчилиги учун мусобақалари бўлиб ўтди.

Мусобақада «Торпедо» (Навоий кўчаси), «Меҳнат» (Огородная кўчаси), «Локомотив» (Кисловодская кўчаси), «Авангард» (Набережная кўчаси) ва бошқа командалар иштирок этди.

Қизғин курашлардан сўнг «Локомотив» командаси биринчи ўринни эгаллаб, Тошкент шаҳар чемпиони бўлди, ҳамда шаҳар физкультура комитетининг мукофотини олди.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

ҲОДИСА

Безорилик оқибати

Дам олиш куни Янгийўл шаҳар ёг-экспеллер паркидаги танца майдони ёшлар билан гавжум эди.

Шу пайт бу ерга Сулаймон Қуртназаров маст ҳолда гандираклаб кириб келади ва тўполон қилиб танца тушаётган ёшларни ҳақорат қилабошлайди. Унинг бу ҳатти-ҳаракатидан ғазабланган ёшлар уни тартибга чақира бошлайдилар. Лекин Қуртназаров писанд қилмай яна безориликни давом эттиради. Шунда И. Ильясов деган йигит уни бу ердан чиқиб кетишини ва уйга бориб дам олишини илтимос қилади.

Бироқ, безори Куртназаров пичоқ билан Ильясовни уриб ярадор қилади, ўзи эса қочади. Уни шу кунийёқ ушлайдилар.

Яқинда бу безори суд олдида қилмишига яраша жазо олади.

Телевизор Экранида

27 ИЮЛДА

15.00 Болалар учун бадиий фильм — «Этик кийган мушукнинг янги саргузаштлари».

19.30 Рус тилида «Совет жангчиси» телевизион журналининг 6-сони.

20.30 Бадиий фильм — «Қора қоялар».

22.00 Телетамошабинларнинг талабларига мувофиқ ўзбек халқ куйларидан концерт.

28 ИЮЛДА

19.30 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун ўзбек тилида эшиттириш.

19.50 Киножурнал.

20.00 Бадиий ҳаваскорлар концерти.

20.35 Бадиий фильм — «Лисси».

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

Редакция почтасидан

Кўркам жойнинг ҳуснбузарлари

Бўстонлиқ райони иқлими, географик тузилиши, мевазор боғлари, ажойиб манзаралари билан машҳурдир.

Чирчиқ дарёсининг чап қирғоғи ва катта асфальт йўл ёқаси, район маркази яқинидаги сердарахт, соясалқин жойни кўрган йўловчи тўхтамасдан ўтмайди. Бу ерда район матлубот союзи томонидан очилган савдо павильонида ошхона, чойхона, буфет ишлаб турибди. Атрофида дарахтлар соя солиб турган кенг майдонда гилам тўшалган олти кровать, стол, стуллар қўйилган. Лекин ана шундай кўркам жойнинг ҳуснини савдо павильонидаги тартибсизликлар бузиб турибди. Павильонда масъулиятни ҳис қиладиган бирор жавобгар киши йўқ. Ҳар ким ўзича иш тутади. Павильон ходимларининг состави тез-тез ўзгариб туради. Ўзгариб туради-ю, бироқ иш яхшиланмайди. Чунки янгиси эскисидан беш баттар бўлиб чиқади.

— Шу районда уч йилдан буён ишлайман, — деди район ижроия комитетининг ходими ўртоқ Назиров, бугун эмас, ҳар куни аҳвол шу. Янги гўштдан камдан-кам овқат қилинади. Бунинг устига кўп вақт ноисиз овқатланишга тўғри келади.

— Жойнинг гўзаллигини қаранг. — деди Дорресторан трести директорининг ўринбосари ўртоқ Назаров, — ҳамма шароит бор, имконият катта. Лекин шу имкониятдан ўринли фойдаланадиган, ишнинг кўзини биладиган бирорта одам топиша олмабдилар-да.

Бундай таъналар ҳар куни эшитилади. Аммо район матлубот союзи раҳбарларига бориб етмайди, етса ҳам эътибор берилмайди. Райпо раиси ўртоқ Леонидов умумий овқатланишдек муҳим ишни контролсиз ўз ҳолига ташлаб қўйган. Савдо павильонининг ходимлари кўпчиликни эмас, ўзларининг шахсий манфаатларини ўйлаб иш олиб бормоқдалар. Овқат кеч, унинг устига сифатсиз тайёрланади. Тош-тарозидан урилиб, хўрандалар муталади. Столлар ва кроватлар тоза қилиб қўйилмайди. Ошхонада санитария қоидаларига мутлақо риоя қилинмайди. Умумий овқатланиш бўлимининг санитария инспекцияси томонидан 500 сўм штраф қилиниши ҳам бечиз эмас.

Савдо павильонига уч киши «хўжайин». Улар ўзбошимчалик билан иш тутадилар. Буфетчи Вербицкий ўз билганича, ошпаз Плаксин, самоварчи Шарипов ўзларича иш олиб борадилар. Пулга тузоқ қўйган бу шахслар чанг, тўзонга, атрофнинг ифлослигига эътибор бермайдилар. Ошпаз Плаксин доктор назоратидан ўтмаган, штатда йўқ Найденкони ошхонада ишлатади, ўзи эса доим маст-алас бўлиб юради. Умумий овқатланиш бўлимининг директори ўртоқ Явнов ҳам доктор назоратидан ўтмаган А. Раизметов деган шахсга овқат пиширишга рухсат берган.

Чойхонада ҳам аҳвол жуда ачинарлик. Фақат 2 та чойнак, 5 та пиёла бор. Самоварчи райподан пиёла-чойнак берилмаганидан чайқовчилардан ҳар бир дона чойнакни 18 сўмдан сотиб олиб, энди 8 тага етказганини ҳикоя қилади.

Район раҳбарлари деярлик ҳар куни катта йўлдан ўтиб турадилар. Область матлубот жамияти ходимларининг ҳам Чимёнга тез-тез чиқиб турганликларидан хабардормиз. Лекин катта йўл устидаги шинам ва баҳаво жойга жойлашган бу савдо павильонидаги тартибсизликлар уларнинг эътиборини жалб қилмаганлиги кишини ажаблантиради.

Ш. КУЗАНБОЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Ажойиб соат

Улуғ Ватан уруши йиллари эди. Иван Иванович Карасев Совет Армияси сафида хизмат қилар экан, у число, кун, ой ва ер шарининг турли пунктларидаги вақтни кўрсата оладиган соат яратиш заруратини ўйлади ва буни кўнглига тугиб қўйди...

Урушдан сўнг тинч қурилиш йиллари бошлангач, Карасев Ўзбекистонга келади ва 1957 йилдан бошлаб Тошкент тўқимачилик комбинатида электрик-соатсоз бўлиб ишлайди. Шундан сўнг у ўзининг эзгу орзусини рўёбга чиқаришга бел боғлади.

Карасевнинг яхши бир хусусияти бор: у доимо янгиликка интилади, фан, техника янгиликларини диққат билан кузатиб боради, ўз билимини ошириш устида қунт билан ишлайди. Мана, бир куни у «Фан ва ҳаёт» журналининг янги номерини варақлар экан, ундаги бир мақола диққатини тортди. Унда соат ва кўприкларни қандай қуриш ҳақида фикрлар айтилган эди. Уни ўқиб чиққач, Карасевнинг кўз олдида ажойиб, янги хил соат намоён бўлаберди. Шундан сўнг у ер шарининг турли томонидаги вақтни кўрсатадиган соат устида ишлай бошлади. Машаққатли уринишлардан сўнг 7 ой давомида қўл кучи билан 26 та шестеренка ва ричаглар тайёрлади. Циферблатга бир неча стрелкалар ўрнатди.

Суратда: Иван Карасев ўзи яратган янги соати билан.

Стол устида турадиган бу механик соатнинг стрелкалари Москва. Лондон, Пекин, Деҳли ва Тошкент каби шаҳарлардаги вақтни кўрсатади. Бундан ташқари ундан число, кун ва ойни ҳам билиш мумкин. У икки ҳафтада бир марта буралади.

Бу янги соат асосида ана шундай қўл соатларининг расчетларини аниқласа бўлади. Шунингдек, ундан узоқ сафарга чиққанда, сувда, қуруқликда, самолётда, ҳатто Ер сунъий йўлдошларида ҳам фойдаланиш мумкин.

Карасев 30 йилдан буён соатсозлик ҳунари билан шуғулланиб келади. У бу давр ичида турли хил соатларнинг ғоят мураккаб ва нозик механизмларини тузатишни чуқур ўзлаштириб олган.

Жамият учун фойдали бўлган бирон янгилик яратиш нақадар олижаноб ва шарафли иш. Карасев яратган янги соат ҳақидаги хуш хабар ҳам бир зумда бутун комбинатга тарқалди. Устанинг дўстлари, ишчи ва хизматчилар уни чин қалбдан табриклашар, муваффақиятлар тилар эдилар.

Кўпчиликнинг бу қувончи ва самимий истакларидан руҳланган камтар соатсоз Карасев бу ихтироси билан чекланиб қолмай, ҳозир яна электр токи билан ишлайдиган янги электромеханика соати ҳамда йигирув ва тўқув машиналари оборотининг сонини ўлчайдиган асбоб — тахометр яратиш устида ишламоқда.

Устага янги муваффақиятлар тилаймиз.

К. РЎЗИЕВА.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРНИНГ ЁЗГИ БИНОСИДА — 29, 30, 31/VII да **Ўзбекистон санъат усталари ва ёш санъатчиларнинг катта концертлари.**

«РОДИНА» — кундуз **Сўнгги сабударлик**, кеч соат 6, 8, ва 10 да **Ўн саккизинчи йил.**

«ИСКРА» (қишки) — кундуз ва кечқурун **Сўнгги сабударлик**, кеч соат 9-50 минутда **Тентак.**

«ИСКРА» (ёзги) — кенг экранли фильм **Уч денгиз оша** (1 ва 2-серия).

КАФАНОВ номли. «САЛЮТ» — **Бир репортаж тарихи.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз **Ёшлик кўчаси**, кечқурун **Икки онанинг ўғли.**

«ХИВА» — **Ёшлик кўчаси.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРНИНГ ЁЗГИ БИНОСИДА
27 июлда
СССР халқ артисти
ТАМАРАХОНИМ КОНЦЕРТИ

Концертда: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Эргаш Шукруллаев, И. И. Фоменко**, солистлардан **Ғафур Азимов, Қодир Қосимов, Раббим Ҳамдамов, Эргаш Тошматовлар** қатнашади.

Программада: ўзбек, тожик, уйғур, хоразм, озарбайжон, армян, рус, белорус, украин, турк, афғон, ҳинд, норвеж, албан, япон, эрон, покистон, болгар, корейс, мисср, испан халқларининг рақс ва ашулалари.

Концерт кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808. 136. Совет қурилиши бўлими — 136, Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 29040. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 05442. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № Б-533.